

ДОСТГА

ГАЗЕТА 1930 ЙИЛ

12 МАЙДАН ЧИКА БОШЛАГАН

• Ўзбекистон Республикаси ИИВ нашри

2005 йил 31 март, пайшанба

• 13 (3594)-сон

ОҚ ЙЎЛ СИЗГА, СЕРЖАНТЛАР!

Кече Ўзбекистон Республикаси ИИВ Академияси Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курсларнинг дастлабки битирувчиларини мустақил ҳаётга кузатишга бағишинган тантанали маросим бўлиб ўтди.

Уни Олий курс бошлиғи, полковник С. Тангирбердиев очди. Республика Ички ишлар вазири, генерал-полковник З. Алматов йигилганлар ва битирувчиларни ушбу унтуилмас сана муносабати билан қизгин кутлади.

Қасамёд қабул қилиш маросимида курсантларга олий курсни битирганларни ҳақидаги дипломлар топширилди.

(Давоми 2-бетда).

Хикмат излаганига хикматидир дунё

Кимгадир азизсиз, кимгадир дилбанд,
Дилингизда бори дилларга пайванд.
Ватан хизматига белни бойлабсиз,
Сизга фақат оқ ўл тилаймиз, сержант!

«Мостда» давлатининг թоозаси
UCHINCHI
OLAM

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

УШБУ СОНДА:

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

3

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ
– УЛУГ АДИБ

4

ЖАМОАТ ТАРТИБИННИ
САҚЛАШ ҲАММАНИНГ
БУРЧИ

6

КЎПЧИЛИК
ТАН БЕРГАН
ЭДИ

19

21

Воқеалар, янгиликлар, хабарлар

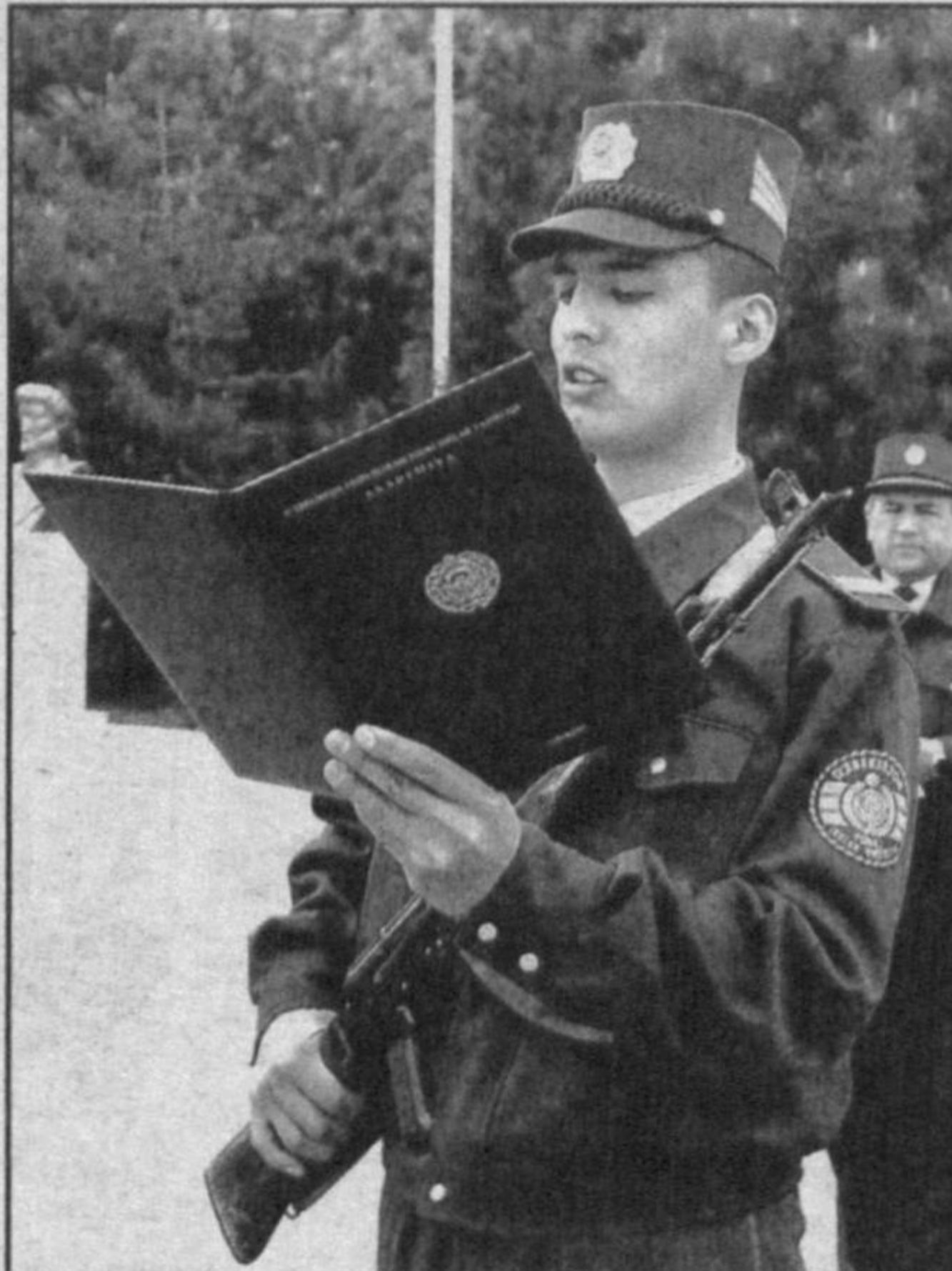
ОҚ ЙҮЛ СИЗГА, СЕРЖАНЛАР!

(Давоми. Боши 1-бетда).

Тантанали марш садолари остида битириувчилар қайта сафлангач, уларни Ички ишлар вазири, генерал-полковник З. Алматов ишлар идоралари ходими бўлганликла-ри билан самимий қутлаб, жумладан, шундай деди:

Бугун Ватанимизнинг нуфузли таълим даргохига айланган ИИВ Академиясида катта шодиёна. Мұхтарам Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган Сержантлар таркибини тайёрлаш бўйича олий курсларда илк маротаба мутахассис кадрлар тайёрла-ниб, ишлар идоралари га-хизматни ўтас учун юборил-моқда. Ушбу даргоҳда олти оғтаҳсил олиб, ИИВ тизимининг профилактика, патруль-пост, қўриқлаш хизматлари ҳамда жазони ижро этиш йўналиши бўйича малакали, жисмонан соғлом, маънавий-ахлоқий жи-хатдан етук мутахассис бўлиб етишган сержантларни мамла-катимиз фуқароларининг ҳақ-хуқуқини химоя қилиш, осо-ишишталигини қўриқлаш, давлатимизнинг иқтисодий, сиёсий ва ҳуқуқий негизларига зарар етказувчи жиноятчиларга қарши кураш каби ниҳоят-да масъулиятли ва фахрли ишга сафарбар қўлмоқдамиз.

Президентимиз И. Каримов-

нинг Иккинчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг XIV сессиясида сўзлаган нутқидá "Биз ҳаётга катта орзу-умидлар билан кириб келаётган ёшларимизга бир ҳақиқатни, яъни эй болам, сенинг Ватанинг битта, барчамизга азиз, бетакор мана шу Ўзбекистон, ота-боболаринг нинг ҳоқиши шу ерда ётибди. Шу муқаддас замин сени дунёга келтирган. Сен уни обод эти-

курсантларни шунингдек, ИИВ Академияси бошлиги, полковник Х. Зокиров, ИИВ Фаҳрийлар кенгаши раиси, истеъфодаги генерал-майор Ф. Раҳимов, битириувчи Л. Дехқоновнинг онаси М. Дехқоновалар самимий табриклидилар. Битириувчилар номидан сўзга чиқсан кичик сержант У. Кўчаров Академия раҳбарияти ва устозларига берган билимлари

шинг, химоя қилишинг шарт. Нафакат сенинг ўз ҳаётинг, балки сенга умид кўзини тикиб турган ота-онанг, опа-сингилларинг, ёш гўдаклар, нуроний қарияларимизнинг ҳаёти ҳам ана шу бурчингни нечоғли аддо этишинингга боғлиқ", деб айтган сўзларини сиз ёш мутахассислар онгу шуурингизга сингдириб, амалий фаолиятингизда дастурламал мезонига айлантирасиз, деган умиддаман...

Акам, сержант Илёс Нурматов хизмат бурчини бажариш пайтида ҳалок бўлган, - дейди биз билан сұхбатда Сирдарё вилояти Сайхунобод туманидан олий курсда ўқиш учун юборилган Набижон Нурматов. - Мен акамнинг ўрнини босиш учун ушбу касбни танладим.

Мен эса отам, амаким ва акам каби ҳалқа, Ватанимга хизмат қилишга бел боғладим, - дейа сұхбатни давом эттириди хоразмлик О. Пирматов. Шунингдек, деноғлик У. Кўча-

ров отаси изидан бораётганини, қамашилик Р. Ҳуррамов эса болалиқдаги орзусига етганини айтишди. Андижонлик О. Акбарова, навойлик Р. Дехқоновлар набиралари ҳалқ хизматига бел боғлаганидан кувониб, дуо қилишса, наманганлик К. Каримова күёви Баҳромjon Бозоровни дастлабки ҳарбий увон билан муборак-бод этди...

Илк қалдирғочларнинг олий курсни битиришига бағишиланган тантана тўкин дастурхон устида давом этди. Ота-оналар ҳам зиёфатга таклиф этилдилар. Тантанага санъаткорларнинг куй-қўшиқлари ўзгача файз бағишилади.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА.
Суратларда: тантанадан лавҳалар.

Абу КЕНЖАЕВ олган суратлар.

«Пайҳон»

РИЗҚИМИЗ НОБУД БЎЛМАСИН

Сайхунобод туманидаги "Хисор" ширкат хўжалигига яшовчи А. Бокиевнинг 7 бош қорамоли "Бўронбулок" фермер хўжалигининг фалла майдонини пайҳон килиб, 18800 сўм зарар етказган. Сардоба туманидаги "Зомин" ширкат хўжалигига яшовчи М. Шериевнинг 3 бош қорамоли "Гулбой ота" фермер хўжалигининг бугдой барқ уриб ўсиб ётган пайкалида бемалол ўтлаб юргани аниқланди. Ҳар икки фуқаро корамолларига эътиборсизлик килгани учун туман суди томонидан жазоланди.

Сирдарё вилояти ички ишлар ходимлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Экинларни пайҳон қилишга қарши кураш чораларини кучайтириш тўғрисида"ги Қарорини бажариш юзасидан муайян ишларни амалга оширмоқдалар. Вилоятдаги барча фалла майдонлари назоратга олинган. Бунинг учун 321

Фаллазорларнинг пайҳон ва нобуд бўлишининг олдини олиш борасида Қашқадарё вилояти ички ишлар идоралари ходимлари кенг кўламли ишларни амалга оширмоқдалар. Қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йигинлари, фаоллари ҳамда бир неча юз дала қоровуллари фаолият кўрсатапти. 400 нафардан ортиқ профилактика инспекторлари, кўп сонли маҳалла посбонлари фаоллари бу мухим ишга жалб этилган. Аҳоли яшаш пунктлари якинидаги экинзорлар атрофи ҳимоя деворлари билан ўралмоқда.

Шуни ҳам таъкидлаш керакки, айрим ширкат ва фермер хўжалигига пайҳонга қарши кураш ўз смарасини бермаяпти. Қатор туманларнинг фаллазорларида молларни қаровсиз қолдириши оқибатида майсалар пайҳон қилинмоқда. Вилоят бўйича 10 гектардан кўп фаллазор пайҳон қилинган. Фаллазорда юрган 300 бош қорамоллар ва кўй-эчилар профилактика инспекторлари ва маҳалла посбонлари томонидан ушланиб, тегишили тартибида хужжатлаштирилди. Мол эгаларидан 300 минг сўмга яқин жарима ундирилди. 5 та мол эса сўйилиб, кам таъминланган оила ва мактабгача тарбия муассасига топширилди.

Мисолларга мурожаат этасак. Миришкор тумани ИИБ ходимлари фуқаро Ф. Шаймардановга тегишили фаллазорда фуқаро Тоир Холбоевнинг 21 бош кўй ва эчкиси, Бозор Сариковга тегишили 12, Одил Қиличовнинг 20, Мирали Қиличевнинг 23 бош майдада шохли моллари фаллазорга бокилайтганини аниқлашди. Бунга йўл кўйган мол эгалари эса тегишили тартибида маъмурий жазога тортилдилар ва келтирилган зарар

та кузатув пунктларда кечакундуз навбатчилик ташкил этилган. Қоровуллар учун 100 га яқин от ажратилди. Назорат ишларига маҳаллий ҳокимликларнинг масъул ходимлари, қишлоқ оқсоқоллари, жамоатчилик вакиллари жалб этилган. Аҳоли ўртасида тушунтириш ишлари олиб бориляпти. Бироқ айрим фуқароларнинг эътиборсизлиги, ёш болаларга қорамол, кўй-эчилар бокишини топшириб, назоратсиз қолдиришаётгани сабабли фалла майдонларида пайҳон ҳолатлари учраб турибди.

Мавсум бошидан бўён қирқдан ортиқ пайҳон ҳолатлари аниқланди. Айборларга нисбатан 170 минг сўмдан ортиқ жарима солинди. 20 дан ортиқ қорамол ва кўй-эчилар сўйилиб, болалар боғчалари, меҳрибонлик уйла-рига топширилди.

Умрзок ФАФФОРОВ,
ката сержант.

ундирилди. Яккабоғ туман ИИБ ходимлари эса фаллазорда фуқаро Б. Рауповга тегишили 3 бош от, Б. Жугуловга тегишили 15 бош майдада мол юрганлигини аниқлаб, ушландилар. Бундай мисолларни яна келтиришимиз мумкин.

Очиқ айтиш керакки, экинзорларни пайҳон қилишга қарши қишлоқ фуқаролар йигинлари ва маҳаллаларда ишлар етарила олиб бориляпти. Пайҳон ҳолатларини кўриб кўрмасликка олиш ёки хаспўшлар, айборларга нисбатан муроса қилиш ҳоллари йўқ эмас. Ўзига тегишили фалла майдонларини қўриқлашга ҳам панжа орасидан қараётгандар учраб турибди. Майсаларни нобуд қилиш нафақат увол, балки жиноят ҳамдир. Бундай ҳолатларга чек қўйиш вакти келди, деб ўйлайсиз.

Мухсин ДЎСТОВ,
подполковник.

ҲАМКОРЛИК ЯНАДА КУЧАДИ

Давра сұхбатини бошлаб берган Ахборот ва коммуникация технологиялари масалалари кўмита-си раиси Ҳуршид Дўстмуҳамедов Қонунчилик палатаси тузилмаларининг оммавий ахборот воситалари билан ҳуқуқий алоқаларини ташкил қилиш, шунингдек, парламентнинг оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигига тўхтади, катор хорижий давлатларнинг бу борадаги тажрибасидан мисоллар келтириди.

Шундан сўнг Қонунчилик ва суд-хуқуқ масалалари кўмита-си раиси Н. Исмоилов Олий Мажлиснинг Қонунчилик палатаси тузилмаларини оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлигининг ҳуқуқий асослари ҳақида сўз юритди.

Музокараларда сўзга чиқсан

матбуот ва таржималар бўлими бошлиги С. Жўраева, "Ўзтелерадио" компанияси раисининг ўринbosari F. Рўзиев, "Халқ сўзи" газетаси Боз мұхаррирининг ўринbosari Ш. Жабборов, депутатлардан X. Ҳакимов, А. Рустамов, республика Мудофаа ишлари вазирилиги вакили А. Турсунов, шунингдек, республикамиздаги кўплаб оммавий ахборот воситалари вакиллари кўрилаётган ма-сала юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирилар. Давра сұхбати сўнгидаги келгуси ишларни ташкиллаштиришда республика Олий Мажлис Қонунчилик палатаси билан оммавий ахборот воситалари ҳамкорлигини янада кучайтириш ва тақомиллаштириш зарурлиги таъкидланди.

Ш. ШЕРМАТОВА.

ФАҲРИЙЛАРНИНГ НАВБАТДАГИ МАЖЛИСИ

Иккинчи жаҳон урушининг суронли йилларини бошидан ўтказган, фронт ортида меҳнат қилганлар тобора кам қолаяпти. Фаҳрийлар кўллаб-куватлаш, уларнинг хурматини жойига кўйиш, бирорта ҳам уруш қатнашчиси безътибор колмаслиги керак. Ўзбекистон Республикаси ИИВ Фаҳрийлар кенгашининг навбатдаги мажлисида ана шу ҳақда гап борди.

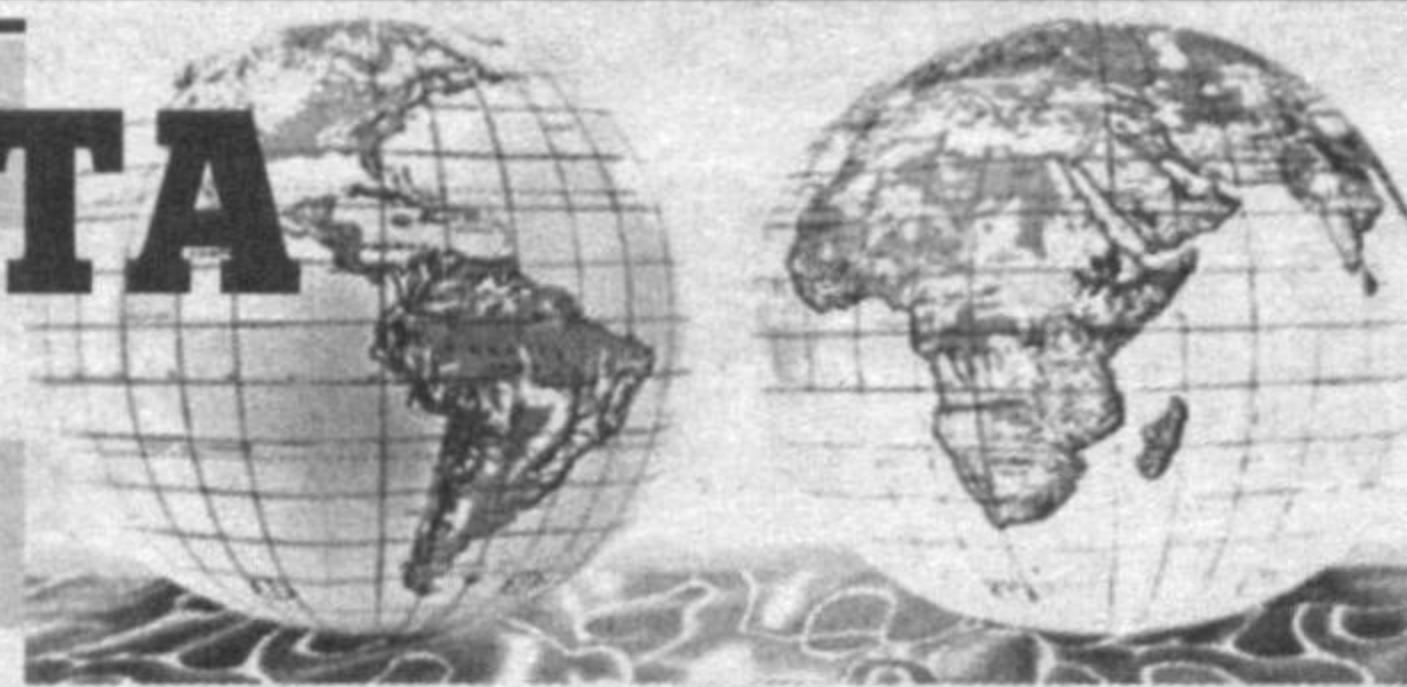
Уни Фаҳрийлар кенгаши раиси, истеъфодаги генерал-майор F. Раҳимов олиб борди. Мажлис ишида фаҳрийлар ташкилоти аъзолари, республика ИИВ ШТБИХ бошлигининг ўринbosari, полковник N. Расулов иштирок этишиди.

Йигилишда, шунингдек, республика ИИВ Ҳайъатининг навбатдаги мажлисида кўтарилиган экинларни пайҳон қилишга йўл қўймасликка қаратилган чора-тадбирлар масаласи мұхокама қилинди.

Мазкур масала юзасидан Фаҳрийлар кенгаши раисининг ўринbosari, истеъфодаги генерал-майор Ж. Аъзамов сўз юритди. Кенгаш аъзолари профилактик тадбирларда қатнашиш, экинларни пайҳон қилишга йўл қўймаслик борасида тушунтириш ишлари олиб боришга кўмаклашиш зарурлигини бир овоздан маъкуллашди.

Ўз мухбириимиз.

ДУНЁ ҲАФТА ИЧИДА

ДОГИСТОН ПОЙТАХТИДА ПОРТЛАШЛАР

Сўнгги пайтларда Догистон пойтахтида деярли ҳар ҳафта портлаш қайд этиляпти. 28 март кечаси ҳам Анушинск ва Гаджинев кўчалари кесишган чорраҳа яқинидаги портлаш юз берди. Илгари айнан шу жойда Киров тумани ИИБ бошлиғи Гусейн Ажаматов ўлдирилган, ўтган йили эса республика ИИВ маҳсус бўлинмаси бронетранспортёри портлатилган эди. Бу гал террорчилар милиция машинасини нишонга олишганди. Аммо мўлжал хато кетди, куввати 4,5 килограммга тенг бўлган курilmalma ishga туширилганда "УАЗ" хавфли жойдан ўтиб бўлганди. Машинанинг ойнаси синди, холос. Ҳозирда террорчиларни қидириш ишлари давом этмоқда.

25 март куни Махачкалада бошқа бир туман ИИБ бошлиғининг ўринбосари, подполковник Ахмед Магомедовга сунқасд ўюнтирилган эди. У эрталаб соат 6.20 да Киров туманинда дала ҳовлисидан машинада ишга кетаётганида куввати 1 килограммга тенг бомба портлатилди. Магомедов юзи ва бўйнидан жароҳат олиб, касалхонага ётқизилди. Унинг тансокчиларидан бири – Абу Асадуллаев сонидан яраланди.

ГАРОВДАГИЛАР ОЗОД ҚИЛИНДИ

Сешанба куни тушга яқин Истамбулнинг аҳоли зич яшайдиган мавзесида бир жиноятчи полиция таъкибидан қочиб мактабга кирди. 25 ёшлардаги бу йигит тўпонча ўқталиб, мактаб ўқитувчиси ва лаборантни гаровга олди. Хайрятки, жиноятчи кирган бинода ўкувчилар йўқ эди, улар бошқа бинода ўқишаётганди. Дарҳол дарслар тўхтатилди, мактаб полициячилар томонидан ўраб олindi. Воеа жойига етиб келган маҳсус бўлинма ходимлари бўйруқ берилгач, гаровдагиларни озод қилишга киришишиди. Ўқитувчи ва лаборант озод қилинган, зўравон кўлга олинган. Фақат у операция чогига яраланди. Ҳозирча бошқа тафсилотлар маълум қилинмаяпти.

ЎЧ ТУФАЙЛИ

Ҳозир Канада армиясида катта жанжал: Торонто шаҳридан 100 км. узоқликда жойлашган гарнизонга келиб турган ёш жувон – Женифер Мерфи билан ишқий алоқада бўлган ҳарбийларни излашяпти. Гап шундаки, мазкур базада тайёргарликдан ўтган бир ҳарбий хизматчи ОИТС хасталигига чалинганини аниқлашиди. Маълум бўлишича, у Мерфи билан яқинлик қилган экан. Тезда аёлнинг яна бир неча жазманини топишиди. Айни пайтда улар тиббий текшириш натижаларини кутишяпти.

Канада Мудофаа вазирлиги барча ҳарбий қисмларга Женифер Мерфи билан ишқий алоқада бўлган ҳарбийлар зудлик билан шифокорга мурожаат қилишларини тавсия этиб, хат юборди. Буни амалга ошириш анча қийин кечади. Сабаби, Борден ўқув базаси бўлиб, бу ерда ҳар йили 15 минг аскар ва денгизчи тайёргарликдан ўтади, сўнг турли қисмларга тарқалишади.

Жанжал сабабчисини бундан бир неча кун олдин ҳибсга олишиди. Уни аскарларга атайлаб иммун танқислиги вирусини юқтирганликда айблашмоқда. Женифер Мерфининг ҳаёти, тақдирини анча мураккаб. 1992 йилда унга бир киши шу хасталикни юқтирган эди. Иш мамлакатнинг Олий судида кўриб чиқилиб, айбдор бир неча йилга қамалди. Балки, шундан сўнг Женифер эркак зотидан ўч олишни кўнглига туғиб қўйганди.

Аскарларнинг гапига қараганда, у ҳақиқатдан ҳам кўпчилик билан алоқада бўлган. Кўшнилари ва дўстларининг айтишларича, Мерфи тартибли аёл, фамхўр она. Қариндошлари Женифер бундай қилишига ҳеч ҳам ишонишмаяпти. "Опам мана 14 йилдирки, ОИТСга чалинган. Агар ўч оламан деганида шу пайтгача қанча одамга касаллик юқтирган бўларди", – деди унинг синглиси Аманда.

ЎСМИРЛАРНИ ЁЛЛАМОҚЧИ БЎЛГАНДИ

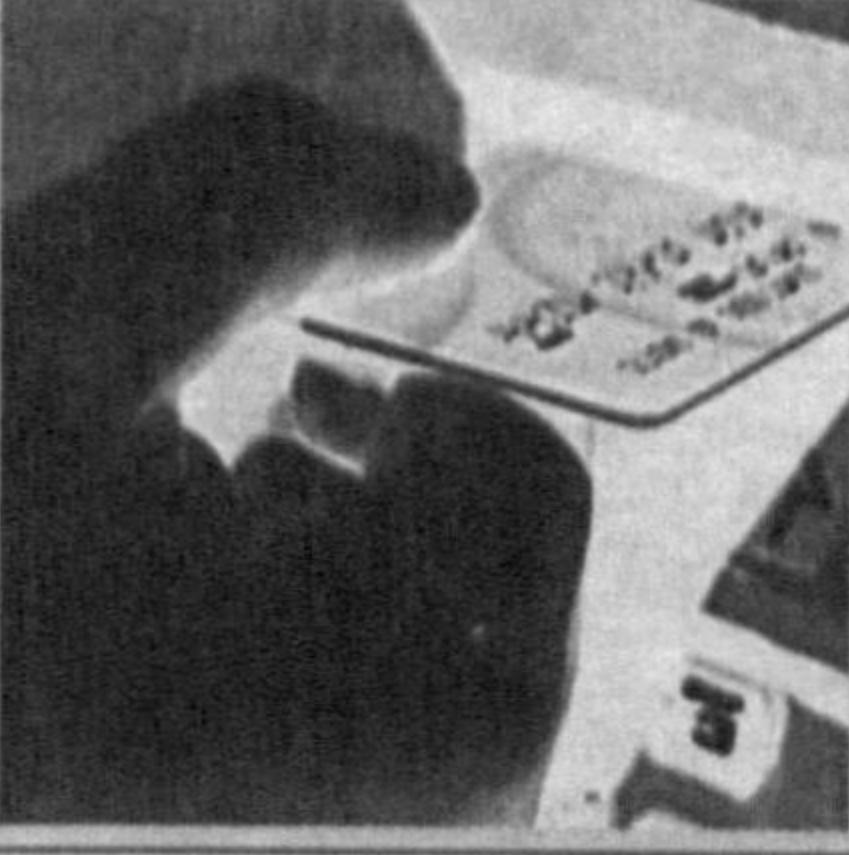
Чеченистоннинг Алханкала қишлоғида ноконуний тузилмаларнинг 23 ёшли аъзоси кўлга олинди. У Доку Умаровнинг буйругига кўра аҳолига дўй-пўписа мазмунидаги варакаларни тарқатा�ётган эди. Жангарининг сўзларига қараганда, 13-17 ёшли ўсмирларни террорчилик харакатлари содир этишга, жумладан портловчи қурилмалар ўрнатишга жалб қилиши лозим бўлган. Доку Умаров жангариларга биринчи галда мухтоҷ, моддий кийналган оиласаларнинг фарзандларидан фойдаланишини тайинлаган эди.

Шомил Басаевга бўйсунувчи Тимур Абубакеев гурухнинг бир фаол аъзоси ҳам Грозний шаҳридаги федерал кучлар томонидан ўтказилган маҳсус операция чогига кўлга олинди. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш идораларининг маълумотларига қараганда, у бир қанча террорчилик харакатлари содир этишда қатнашган.

БАНКОМАТЛАР ПАНД БЕРИШДИ

Баъзи мамлакатларда ёзги вақтга ўтилгани нафакат одамлар, балки айрим техникаларга ҳам таъсир кўрсатди, чоғи. Ҳар ҳолда, Буюк Британиядаги энг йирик банклардан саналган "Barclays" банки машиналари ҳамда "Linre" тизими банкоматларидан анча пайт нақд пул олиш, шунингдек, телефон ва Интернет орқали банк хизматларидан фойдаланишининг иложи бўлмади. Аммо пластик карточкалар панд бермади. Улардан дўконлар, барлар, ресторонлар, ёнилги куйиш шоҳобчалири ва пластик карточкалар мумомалада бўлган бошқа жойларда бемалол фойдаланилди.

Ҳозирча банк вакиллари юз берган ҳодиса сабабларини аниқ айтганлари йўқ. Аммо уларнинг фикрича, бундай чалкашликка соат милларининг олдинга сурилгани сабаб бўлса керак.

БУ РАҶОБАТЧИЛАРНИНГ ИШИМИКАН?

Шанба куни юз берган ёнгин Москвадаги "Измайлов Вернисажи" савдо-кўргазма мажмуасига жиддий зарар етказди. Эксперт-криминалистларнинг фикрича, мажмуа қасддан ёки юборилган.

"Биз ҳозирча ёнгин хавфсизлиги қоидаларининг кўпол равиша бузилишини аниқлаганимиз йўқ, – деди мутахассислардан бири. – Электр тармоқлари тўғри ўтказилган. Қисқа туташув туфайли ёнгин келиб чиқсан дейиш қийин. Ёғоч конструкциялар устига ўтга чидамли қопламалар қопланган. Бундай ҳимоя қобигига фақат кучли энергия оқимигина сезиларли зарар етказа олади".

Даҳшатли ёнгиннинг бевосита гувоҳи бўлган мажмуанинг кинология хизмати бошлиғи Игорь Борисенковнинг сўзларига қараганда, ёнгин келиб чиқишидан олдин ёғоч миноралардан бири тарафдан пақиллаган овоз эшилган, деб ёзди "Коммерсант" газетаси.

Экспертларни аланга жуда тез атрофга тарқаётгани ҳам ўйлантириб қўйди. "Тасодифий ёнгинлар одатда кўриқланмайдиган биноларда кечаси келиб чиқади. Сигарет қолдиги ёки электр ўтказгичдан ёнгин келиб чиқадиган бўлса, аввал анча пайт тутайди. То аланга олгунча буни атрофдагилар пайқаб қолишиди," – деда мулоҳаза юритишияпти мутахассислар.

Ваҳоланки, шанба куни вернисажга минглаб одамлар ташриф буюришган. Лекин ҳеч ким бирор жойда тутун кўтарилигини пайқамаган. Тезкор ходимлар, ҳойнаҳой, бу раҷобатчиларнинг иши бўлиши мумкин, деб тахмин қилишяпти.

– Ёнгин соат 13.30 ларда юз бериб, тезда кўшни биноларга тарқалди. Ўн минг квадрат метрдан ошироқ жой зарар кўрди. Оқибатда бир аёл ҳалок бўлди, яна бири куйиш жароҳати олиб, шифохонага ётқизилди.

ИНДОНЕЗИЯГА ЯНА ФАЛОКАТ ЁГИЛДИ

Сешанба куни Индонезиянинг Суматра оролларида кучли зилзила юз берди. Табиий оғат камида 2 минг кишининг ҳаётига зомин бўлган, деб тахмин қилинмоқда. Аммо маҳаллий ҳокимият вакилларининг тахминича, курбонлар сони бундан ҳам ошиб кетиши кутилмоқда. Чунки юзлаб одамлар вайроналар остида қолиб кетган. Ҳозиргача 400 кишининг ўлгани расман тасдикланди.

Ер силкиниши маркази Ниас оролидан 90 км. узоқликда бўлиб, зилзила кучи Рихтер шкаласи бўйича 8,7 баллни ташкил этди. Ниас оролида турар жойларнинг деярли 70 фоизи бузилиб кетди. Ўн мингдан зиёд аҳоли бошпа-насиз қолди. Электр таъминоти узилди. Баъзи жойларда ёнгинлар қайд этилди. Оролда жами 27 минг киши яшайди.

Ваҳимага тушган одамлар кучада тонг оттиришиди.

Шуни таъкидлаш керакки, бу гал ҳам ер силкиниши айнан ўтган йили 26 декабрда зилзила рўй берган жойда кузатилди. Ўшанда 9 баллик зилзила оқибатида цунами юз бериб, қарийб 300 минг кишининг ўлимига сабаб бўлганди. Шунинг учун бу сафар ҳам одамлар цунами кўтарилиши мумкинлигидан саросимага тушишди.

Сейсмологларнинг таъкидлашича, ер ости силкинишлари чоршанба куни ҳам давом этди. Масалан, гонгконглик мутахассислар юз берган зилзила худудида яна Рихтер шкаласи бўйича 5,7 баллик силкиниш рўй берганини қайд қилишди. Бундай кучли зилзила юз беришини британиялик олимлар икки ҳафта олдин башорат қилишган эди.

Маърифат дарси

АБДУЛЛА ҚОДИРИЙ – УЛУҒ АДИБ

Ўзбек адабиётида ўзининг баракали ижоди билан ёрқин из қолдирган адилар орасида Абдулла Қодирийнинг алоҳида ўрни бор. Тошкент шаҳрининг "Самарқанд дарвоза" маҳалласида туғилиб ўсган бу қалам соҳиби ёзувчи, журналист ва таржимон сифатида танилди. У болалигидан мустакил меҳнат қилиб, тириклик ўтказишига тўғри келди. Бироқ ўқишига бўлган ҳавас уни билим олиш учун ҳам имкон топишга унади. Дастрлаб эски мактабда савод чиқари, кейин рус-тузем мактабида ўқиди.

У яшаган даврда инқилоб юз бериб, шўролар давлати ташкил топди. А. Қодирий ижоди журналистидан бошлади. Бир қатор газеталарни чоп этилишига катта ҳисса кўшди, муҳарририлик қилди. "Муштум" ҳажвий журналининг ташкилотчиларидан бири бўлди.

Манбаларда А. Қодирий ўн иккни ёшиданоқ қалам тебратча бошлагани қайд этилган. Болалиқдан ҳаёт қозонида қайнаши ижодкор учун зарур ҳаёттий тажриба тўплашга омил бўлди. Шу боис ҳам унинг илк асарларида ёш ўша даврнинг муҳим масалалари тўғрисида Фикр юритгани яққол сезилади. Ёзувчининг "Жувонбоз", "Бахтсиз куёв" драмаларида жадидчилик ҳаракатининг таъсири яққол кўзга ташланади.

Миллат истиқболи учун қайниши миллиатчилик билан

алмаштириш мумкин эмас. Шўролар мағкурасида айнан миллатпарвар кишиларга миллатчи тамғаси қўйилиб, жадидчилик ҳаракатига бир ёқлама қараб, қораланганд. Шунинг учун ҳам А. Қодирийнинг миллатпарварлик руҳида ёзилган асарлари тақиҷилар назаридан четда қолмади. Мехнаткашлар оммасига хайриҳоҳлик, ҳалқ, миллат манфаатларини кўзлаган, маданият ва маорифни юксалитириш, маҳаллий ёшлардан етук мутахассислар тайёрлаш каби мавзуларда ёзган мақолалари газеталардан ўрин олди.

А. Қодирий ўз устида тинмай ишлайдиган, ўқиб, ўрганичи чарчамайдиган ижодкор эди. Ўзбек адабиёти, айтиш мумкини бутун Марказий Осиё ҳалқлари адабиёти учун янгилик бўлган насрой ва драма-

тургия жанрларида асарларни яратишида жаҳон адабиёти дурдоналаридан илхомланди. Ўзбек ҳалқининг XIX аср охириларида ҳақиқий ҳаётини тасвирлаб берган "Ўткан кунлар" асари билан ўзбек адабиётида романчилик жанрига асос солди. Йирик шарқшunos олимлар, ёзувчилар "Ўткан кунлар" Абдулла Қодирийни буюк ёзувчи даражасига кўтарди, деб баҳо беришиди. Романда оддий хизматкор Ҳасаналидан тортиб Худоёрхонгача бўлган жамиятнинг турли табакалари вакилларининг ҳаётини улар орасидаги муносабатлар маҳорат билан тасвирланган. Шўролар мағкурасида бой-бадавлат кишиларга, сарой аъёнларига нисбатан салбий муносабатда қаралган. Қул, хизматчиларни аёвсиз ишлатиб, бойлик орттириш, эксплуататорлик тузум уларнинг асосий мақсади деб кўрсатилган. "Ўткан кунлар"да эса Юсуфбек ҳожи, Отабек сиймалирида камбагал фуқароларга қайишадиган, феодал тузумдан норози бўлган кишилар акс этган.

"Мехробдан чаён" романни А. Қодирий ижодининг яна бир ўзига хос маҳсулни бўлди. Бу тарихий асарда ҳам феодал тузумнинг айрим иллатлари яққол тасвирланади. Раъно талқинида ҳукмдор-

ларнинг кирдикорлари очиб берилса, Анвар сиймосида камбагал ҳалқ вакилига бўлган муносабат кўринади. Ифво, кўрмаслик, мансаб учун ҳар қандай қабиҳликдан қайтмайдиган кишиларнинг кирдикорлари моҳирлик билан кўрсатилиди.

Абдулла Қодирийнинг деярли ҳамма асарларида ўзбекларга хос инсоний фазилатлар, миллий қадриятлар ўз аксими топган. Бундан ташқари, айниқса тарихий романларида тил бойлигидан унумли фойдаланган. Содда, мазмундор, кенг ифодали сўзларнинг ишлатилиши ўзбек адабий тилининг бойишига хизмат қилади.

А. Қодирий мумтоз адабиётга алоҳида хурмат билан қарагани ва ундан илхомланганини таъкидлайди. Отабек, Кумушшиби, Анвар, Раъноларни яратишида Фарҳод, Ширин, Лайли, Мажнун, Тоҳир ва Зухроларга мурожаат этади. Шунингдек, рус ва жаҳон адабиётининг дурдона асарларини севиб мутолаа қилади. Ўзининг адабиётшуносликка оид мақолаларида ёш ёзувчиларни жаҳон мумтоз адабиётидан ўрганиша чакиради.

Буюк адаби, шунингдек, мөхир таржимон сифатида ҳам адабиётимиз ривожига муносаби ҳисса кўшди. Н. Гоголининг "Халқланиш", А. Чеховнинг "Ха-

мелон" ва бошқа қатор асарларни ўзбек тилига таржима киласи.

Ёзувчининг романлари, "Обид кетмон" қиссаси ўнлаб тилларга таржима қилинган. Унинг асарлари нафақат ўзбек адабиёти, балки, тоҳик, қозоқ, қирғиз, туркман, қорақалпок ва бошқа ҳалклар адабиётни вакиллари учун ҳам кўлланма бўлганини адабиётшунослиримиз таъкидлаб ўтишган. Адабиёнинг иккни тарихий романни экранлаштирилгани, муҳлисларнинг янада яқинроқ танишишларига имкон бўлди.

Адабиёт майдони кенг. Унда шунчаки от суриб, айланиб юрган эмас, ўқувчилар қалбина зabit эта оладиган асарлар яратиб, муҳлисларни ўзига жалб этиб, маънавий озука бера олганларгина қолади. Абдулла Қодирий ўзининг қиска умри давомида бунга эришган ёзувчидир. Унинг асарларини ўқиган киши янги янги маъно топади. Шу боис ҳам улуг адаби муҳлислар қалбida яшайверади.

Сиёсий-ижтимоий сабоқ

Сиёсий партиялар мамлакат ҳаётидан муҳим ўрин эгаллашини айтаб ўтди. Бу эса фақат партия аъзолари эмас, умуман республикада яшайдиган фуқароларнинг ишончни қозониш керак, деганидир. Пировардида, партия ўз олдига кўйган мақсаддан чиқсан, сайловда тузилган режа дастурларни амалда бажариш учун астойдил ҳаракат қилиш зарур. Сайлов ўтди, керакли овозни олдик, кейинги сайловгача яна бир гап бўлар дейиш, фақат ўзини алда демакдир. Сиёсий партиялар ўз хукуқларидан фойдаланишга эришаётган эканлар, олдиларига кўйган вазифа ва бурчларини ҳам бажаришлари шарт.

Сиёсий партиялар ҳокимият учун курашади, бироқ буни ҳокимиятга қарши курашади деб тушуниш керак эмас. Партия ҳокимиятни мустаҳкамлашдан манфаатдор бўлишини унутмаслик зарур. Чунки ҳокимиятсиз партия ҳам бўлмайди.

Мамлакатимизда партия аъзоларининг миллати, ирқи, дини чегараланмаган. Улар, аввало, фуқароларга эркин ва демократик хукукий жамият куришлари учун зарур йўлланмани беришлари керак. Шу жиҳатдан олганда, партиялар ҳар бир фуқаронинг хукукий саводхонлигини ошириш ва ўз ҳақ-хукукларини билиб олишларига кўмаклашиши талаб этилади. Шунингдек, уларнинг сиёсий майдонидан орасидан ҳам барча партияларнинг вакиллари ўрин олдилар.

Тан олиш керак, ҳали бизнинг партиялар сиёсий жиҳатдан мустаҳкам, етук деб ишонч билан айтишга эрта. Чунки улар ўз ўрнини топгани билан фуқаролар назаридан жамиятда юқори мавқега эга деб олмаймиз. Сайловда кўп ўрин олган партиялар сайлов арафасида фуқароларга берилган вайдан амалда бажариш керак бўлади. Акс холда, айрим мамлакатлардаги сингари кўпчиликнинг норозилигига учрашлари мумкин.

ЎЗБЕКИСТОНДА СИЁСИЙ ПАРТИЯЛАР

ВА УЛАРНИНГ МАМЛАКАТ ҲАЁТИДА, СИЁСИЙ МАЙДОНДАГИ ЎРНИ

Биз собиқ шўролар даврида якка-партияйлилк тизимида яшадик. Бошқа давлатлардаги уч-тўрт ва ундан ҳам кўп партиялар фаолияти назаримизда худди Криловнинг оқкуш, чўртсанбалиқ ва қисқичбака ҳақидаги масалидаги каби бошшодокликка ўхшарди. Аслида эса давлат тузуми, мамлакат ривожида кўп partiyayliлк мухим аҳамиятга эга эканлигини мустакилликка эришиб, ривожланган давлатларнинг фаолияти билан чуқурроқ танишганимиздан кейин англадик.

Шу ўринда сиёсий партия тўғрисида тушунча бериб ўтсак. Ўзбекистон Республикасининг "Сиёсий партиялар тўғрисида"ги Конунида бу ҳақда "Сиёсий партия Ўзбекистон Республикаси

фуқароларининг қарашлар, манфаатлар ва мақсадлар муштараклиги асосида тузилган, давлат ҳокимияти органларини шакллантиришда жамият муайян қисмий сиёсий иродасини рўёбга чиқаришга интигуви ҳамда ўз вакиллари орқали давлат ва жамоат ишларини идора этишида қатнашувчи кўнгилли бирлашмадир" деб таъкидланган.

Кўриниб турибди, сиёсий партия шунчаки уюшма бўлмаслиги керак. У ўз теварагига бирлаштирган фуқароларнинг давлат ва жамият тараққиётидан фаол иштирок этишиларига эришиб зарур. Ана шу мақсадни кўзлаган сиёсий партияларнинг мавқеи мустаҳкамланиб, сафи муносаби ҳисса кишилар ҳисобига кенгайиб боради.

Мустакиллик йилларида Ўзбекистонда ҳам кўп partiyayliлк сиёсий тизими вуждуга келди. Ташкил топган ҳар бир партия, аввало, ташаббускор бўлиши, жамият сиёсий ҳаётига ўзининг таъсирини ўтказа олиши талаб этилади. Албатта, янги тузилган партия дастлаб шаклланиш босқичини ўтайди. У биринчи навбатда жамоатчилик кўма-

мамлакатда фуқаролик жамияти, хукукий демократик давлат куриш бу партияларнинг асосий мақсадига айланган. Шу йўлда миллий ғоя ва миллий мағкура асосий негиз бўлмоқда. Бироқ буни ҳамма партиялар бир хил мағкурага эга, шу боис, улар ўртасида кураш бўлмайди, деб тушуниш керак эмас. Ҳар қандай партия ҳокимият учун курашади. Бунинг учун ўз тарафдорларни кўпайтириши лозим. Ушбу кураш сайловларда яққол намоён бўлади.

Шу ўринда ўтган йил охирда мамлакатимизда бўлиб ўтган Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Конуничилик палатаси ва ҳалқ депутатлари вилоят, шаҳар ва туман Кенгашларига ўтказилган сайловларда сиёсий партияларнинг ўрнига тўхталиб ўтиш хоиз. Мавжуд сиёсий партиялар республика парламентининг кўйи палатасига сайлов ўтказувчи округлардан ўз номзодларини тавсия этдилар.

Ганда, ҳалқларвар кишилар зарур эди. Сиёсий партиялар аъзолари орасида ана шундай кишилар бор бўлгани учун ҳам сайлов демократик руҳда ўтди. Сайлов сиёсий партияларнинг жамиядаги ўрнини белгиловчи синовдир. Партияларнинг ҳайдаражада фаоллиги сайлов натижаларида ўз ифодасини топди. Шунингдек, Олий Мажлисининг юқори палатаси – Сенат аъзолари орасидан ҳам барча партияларнинг вакиллари ўрин олдилар.

Тан олиш керак, ҳали бизнинг партиялар сиёсий жиҳатдан мустаҳкам, етук деб ишонч билан айтишга эрта. Чунки улар ўз ўрнини топгани билан фуқаролар назаридан жамиядаги юқори мавқега эга деб олмаймиз. Сайловда кўп ўрин олган партиялар сайлов арафасида фуқароларга берилган вайдан амалда бажариш керак бўлади. Акс холда, айрим мамлакатлардаги сингари кўпчиликнинг норозилигига учрашлари мумкин.

Хориж тажрибасидан

АКСИЛТЕРРОР ТАДБИРЛАРИ САБОҚЛАРИ

Россияда сўнгги йилларда терроризмга қарши кураш борасида катта тажриба тўпланди. С.Казанцев, В.Кикоть, Б.Кофман ва бошқалар ҳаммуаллифликда тайёрлаб, 2004 йилда Москвада «Юнити-Дана» нашриёти томонидан чоп этилган «Терроризм» номли китобда ушбу масала атрофлича ёритилган. Россия хукуки муҳофаза қилиш идораларининг аксилтеррор тадбирларини ўтказиш чоғида тўплаган қимматли тажрибаси республикамиз ички ишлар ходимлари учун ҳам фойдадан холи бўлмаслигини назарда тутиб, юқорида зикр этилган китоб материаллари асосида кўйидаги мақолани тайёрладик.

Россия учун чечен айрмачилари ва умуман Шимолий Кавказда фаолият кўрсатадиган турли миллатларга мансуб, ҳатто хориждан келган, ёлланган террорчилар, жангариларга қарши кураши сўнгги йилларда муҳим вазифа бўлиб турибди. Террорчилар факат Шимолий Кавказнинг ўзи билан чегараланиб қолаётгандар йўқ. Улар Россиянинг бошқа минтақалидаги қатор шаҳарларда, жумладан Москвада ҳам бир қанча кўпорувчиликлар содир этиб, юзлаб тинч аҳоли ва килларининг ўйимига сабаб бўлишди.

Шимолий Кавказда терроризмга қарши кураш тажрибаси шуни кўрсатадики, террорчиларнинг ҳаракат тактикаси, жалб этадиган куч ва воситалари, фаолият доиралари борасидаги илгариги тасаввурлар воқеаликка учна тўғри келмас экан. Шунинг учун аксилтеррор амалиётига жиддий ўзгартиришлар киритишга тўғри келди.

Биринчи галда шуни тъкидлаш керакки, ушбу минтақада якка террорчилар ёки кичик террорчи гурухлар эмас, балки террорчиларнинг йирик ҳарбий тузилмалари иш кўраётган эди. Улардаги жангариларнинг сони баъзан минг кишидан ошарди. Бутун Россия худудида содир этилаётган террорчилар ҳаракатларининг эллик фоизи ана шу минтақа ҳиссасига тўғри келарди. Уларнинг ҳар тўрттадан биттаси портлатиш, бешдан бири одам ўғирлаш ва гаровга олиш, ўнтадан биттаси босқинчилик ва қурол-яроғ ўғирлаш шаклида амалга оширилади. Сўнгги йилларда бу кўрсатичлар ошса ошдики, камаймади.

Чеченистон Республикаси ва Дагистондаги воқеалар экстремистик кучларнинг террорчилар фаолиятидан кўзлашган мақсадлари вазиятга қараб ўзгариб туришини кўрсатди. Терроризм ҳарбий-сиёсий ва сиёсий мақсадларга эришиш, қуролли исён уюштириш, конституцион тузумни куч ишлатиб ағдариб ташлаш, ҳокимиятни эгалашнинг муҳим куролига, во-

ситасига айланди. Биргина Дагистон мисолида оладиган бўлсак, бу ерда бундан 2-3 йил олдин 150 дан ортиқ ўюшган қуролли гурухлар тезкор хисобга олинган эди. Улардан 20га яқини халқаро жиноий ташкилотлар билан алоқада бўлган. Терроризм-

Улар ана шу мақсадлари йўлида фаолият доираларини кенгайтиришга, минтақаларда ҳокимиятни эгалашга, ҳеч бўлмаса ҳокимиятга тазиик ўтказишга, аҳолини вахимага солишга ҳаракат қилишяпти.

Ҳозир Россияда иш кўраётган террорчиларнинг ўзига хос яна баъзи бир хусусиятлари устида тўхталсан. Улар ўзларининг тактик ва ташкилий тайёргарлик дараҷаларини оширишмоқда. Сифатли қурол-аслаҳалар ва техник воситаларга эга. Қуролли тўқнашувларнинг турли усусларидан фойдаланишади. Масалан, Чеченистон-

исботидир. Бундан ташқари жиноятчиликка қарши кураш бўйича умумдавлат дастури ишлаб чиқилди ва амалга ошириляпти.

1999 йил августдан Чеченистон Республикасида ноконуний қуролли тузилмаларни тугатиш бўйича аксилтеррор операцияси бошланди. Буни мувофиқлаштирувчи ягона бирлашган штаб тузилди. 2001 йил январидан аксилтеррор операцияларига рапбарлик қилиш Россия Президентининг Фармонига кўра Федерал хавфсизлик хизмати зиммасига юклатилди.

Шимолий Кавказда аксилтеррор операцияларини

нуний қуролли тузулмаларнинг етакчилари, 20 дан зиёди ўрта даражадаги дала кўмондонлари эди.

Тезкор-қидирив ва разведка-қидирив тадбирлари чоғида жангариларнинг 30 та базаси, 9 та йирик қурол-яроғ омбори йўқ қилинди, 2 мингдан ортиқ ўқотар қурол мусодара қилинди. Бундан ташқари 5 та зенит-ракета кўчма комплекси, 17 та радиотўлқинлар ёрдамида бошқариладиган ракета, 3 та тўп, 5000дан зиёд граната, 70000га яқин ўқ-дорилар кўлга киритилди. Бу рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Энди улар ёрдамида қанчадан-қанча қонхўрликлар содир этилиши мумкинлигини ўзингиз тасаввур қиласавинг.

Тарихий тажриба фавқулодда шароитларда хукуки муҳофаза қилиш идораларининг тезкор-қидирив фаолияти сиёсий ва ҳарбий мақсадларга бўйсундирилишини кўрсатади. Бу тажрибадан Чеченистон Республикасида вазиятни янада барқарорлаштиришда фойдаланиш керак. Ноқонуний қуролли тузилмаларга қарши маҳсус операциялар ўтказиш чоғида ҳукуки муҳофаза қилиш идоралари ва ҳарбий кўмондонликнинг ўзаро ҳамкорлигини такомиллаштириш лозим.

Аксилтеррор курашида муваффақиятга эришиша аҳолини, ҳарбийларни холис аҳборот билан таъминлаш, психологияк курашда устунликка эришиш ҳам катта аҳамиятга эга. Иккинчидан аксилтеррор кампанияси чоғида Россия аҳборот маркази ташкил этилди. Матбуот ва аҳборот вазирлиги, ИИВ ва Мудофаа вазирлигининг матбуот хизматлари самарали фаолият кўрсатиши. Террорчиларнинг соҳта ташвиқоти, ўз вақтида, асосли фош этилди. Терроризмнинг чечен халқи учун зарарли оқибатлари ишонарли тарзда исботланди.

Яна бир муҳим жиҳат – тинч аҳоли ва қочоқларнинг ҳаёти яхшиланишига эришилди. Аҳоли пунктларида сув ва газ таъминоти яхшиланди, янги мактаблар, коммунал хизмат иншоатлари ишга туширилди. 2002 йил январидан ёпласига тозалаш тадбирлари ўрнига аниқ манзиллар бўйича текширишлар ўтказиладиган бўлди. Бу тадбирларда маҳаллий ҳокимият вакиллари, ҳарбий прокурор ва муфтий қатнашияпти.

Алишер ШАРИПОВ,
ИИВ ҲТ ва ОАВБАҶ
бошқармаси бошлиғи,
полковник.

нинг турли кўринишлари на-
моён бўлди. Ижтимоий-сиёсий (кўзга кўринган жамоат ва давлат арбоблари – муфтий, молия вазири, депутатларни ўлдириш), миллатчилик (турли миллатларга мансуб нуфузли шахсларнинг ўзаро низолари туфайли содир этилган жиноятлар), диний (ваҳобийлар ва бошқа мусулмонлар ўртасидаги тўқнашувлар) ҳамда жиноий кўринишлар (жиноий гурухларнинг ўзаро келишмовчиликлари сабабли содир этилган буюртмали қотилликлар, одам ўғирлаш, гаровга олиш) шулар жумласиданди.

Дагистонда шунингдек давлат тўнтиши қилишга – давлат кенгаси ва республика Ҳукумати биноларини эгаллаб олишга уринишлар бўлди. Экстремистларнинг бош мақсади Россия суверенитетига ва ҳудудий яхлитлигига дахл қилиш эканлиги яққол кўзга ташланмоқда.

да яширин қуролли тузилмалар ҳам, партизанлик кўринишдаги бўлинмалар ҳам иш кўришади.

Россия Федерациясининг Ҳарбий доктринасида юзага келган ҳарбий-сиёсий вазиятдан келиб чиқиб, ҳозирги шароитда терроризм асосий ички ҳарбий хавф экани ва мамлакатнинг ҳарбий хавфсизлигига зарар етказиш даражасига етгани таъкидланган. Чеченистонда ўтказилган аксилтеррор кампаниялари бу ерда террорчилар ҳаракатига ҳали бутунлай барҳам берилмаганини кўрсатди.

Шунинг учун терроризмга қарши кураш стратегияси ва тактикаси ўзгартиришлар киритилипти. Федерал аксилтеррор комиссияси ва унинг минтақаларда иш кўрувчи комиссиялари тузилгани, маҳаллий ҳокимиятларга терроризмга қарши курашда муайян ҳукукий ваколатлар бериладигани фикримизнинг

бошқариш бўйича тезкор штаб тузилгани барча мавжуд куч ва имкониятларни бирлаштириш, улар фаолиятини мувофиқлаштириш, федерал идоралар ҳамкорлигини кучайтириш имконини берди. Сўнгги йилларда, қолаверса, биргина 2005 йилда террорчиларнинг бир қанча кўзга кўринган вакиллари ва етакчиларининг кўлга олингани, йўқ қилингани ҳам ана шу чора-тадбирлар самараси бўлди.

Биргина 2001 йилнинг 22 январидан 15 майигача ўтказилган маҳсус тадбирлар чоғида Чеченистонда 110дан ортиқ террорчилар ҳаракатининг олди олинди. Террорчилар фаолиятида гумон қилиниб 1200га яқин шахс ушланди. Улардан 12 нафари дала қўмондонлари бўлиб чиқди. Ўтказилган маҳсус операциялар чоғида 250 дан зиёд жангари ўлдирилди. Улардан 6 нафари ноқ-

Бизнинг сұхбат

ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШ

Республика Ички ишлар вазирлиги тизимида шундай хизмат борки, унинг зиммасига мамлекатимизда ҳуқуқбузарлик ва жиноятларнинг олдини олиш ҳамда бундай салбий ҳолатларга қарши курашиш, жамоат тартибини сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлашдек масъулиятли вазифалар юклатилган. Ана шу вазифалар қандай бажарилаётгани ва соҳада кўлга киритилаётган ютуклар ҳамда камчиликлари ҳакида ИИВ ППХ ва ЖТСББ бошлиғи, полковник У. Нарзуллаев билан сұхбатлашдик.

— Улуғберди Нарзуллаевич, аксар хизматлардан фарқли равишда ушбу хизмат ходимларининг фаолияти айнан ҳалкнинг кўз олдида кечади. Шундай бўлгач, шахсий таркибдан юқори дараҷали интизом, касб маҳорати, билим, муомала ва кийиниш маданияти, жамоатчилик орасида ўзини рисоладагидек тута олиш кабилар талаб килинади. Сизнингча, ҳамма ходимлар ҳам ана шу талабларга жавоб берадими? Жорий йил бошидан бўён ўз касбига нойиқ ходимлар аниқландими? Аниқланган бўлса, уларга нисбатан қандай чоралар кўлланилди?

— Хакиқатдан ҳам ходимларнинг хизмат кийимини бекаму кўст, тоза-озода кийишлари, қадди-комати, муомала маданияти, билими, ўз хизмат вазифасига вижданан ёндошиши ва ҳалоллиги ички ишлар идораларининг обрўсини оширишга хизмат қиласига асосий омиллардан биридан.

ППХ ва ЖТС хизматларининг барча тизимлари — ППХ саф бўлинмалари, кинология хизматлари, карантин тадбирларини таъминлаш бўйича саф бўлинмалари, маҳсус муассасалар ва назорат-лицензиялаш тизимлари ходимлари ҳамиша ҳалқ орасида хизмат ўтайди. Бу эса, ўз навбатида, улардан юқори дараҷали интизом, касб маҳорати, билим савиаси, муомала ва кийиниш маданияти, жамоатчилик орасида ўзини тута билиш, масъулиятни тўлиқ ҳис этиши каби ҳусусиятлар соҳиби бўлиши талаб киласи.

Шунинг учун ҳам биринчидан, ўз хизматларимизга бўй-басти келишган, бақувват, ақл-идроқли ҳамда юқоридаги талабларга жавоб бера оладиган ходимларни танлашга алоҳида аҳамият берилмоқда.

Иккинчидан, ходимларнинг ҳуқуқий билими, муомала маданияти, тартиб-интизоми, касб маҳоратини оширишга қаратилган дарслар, амалий машғулотлар ва учрашувлар ўтказиб келинмоқда.

Учинчидан, ППХ саф бўлинмаларида ходимлар билан хизмат бошланишидан олдин мөъёрий хужжатлар асосида йўрикномалар ўтказилиши қатъий белгилаб кўйилган. Ҳар бир ходимга йўрикнома бошланишидан 15 дақиқа олдин белгиланган саф бўлинмасига етиб келиб, хизматга тайёргарлик кўриш учун вақт берилади.

Саф кўрги давомида, уларнинг хизмат кийимларини кийиш, биринчиринган куролни, шахсий ҳимоя воситаларини ташкиш, олиб юриш тартиб-қоидларига риоя қилаётганини, ташки қўриниши, руҳий ҳолатига алоҳида ўтибор берилади, аниқланган камчиликларни барта-раф этиш чоралари кўрилади. Руҳан ёки ташки қўриниши талабга жавоб бермайдиган ходимлар хизматга кўйилмайди.

Йўрикномаларда жиноятчиликка қарши курашда ҳар бир ходимга аниқ вазифалар кўйилиб, хизмат жараёнида фуқароларга нисбатан юксак маданиятили, хурмат-эътиборли ва хушмуомалада бўлиши, қонунчиликка қатъий амал қилиши, зийрак ва хушёр ҳолда хизмат олиб бориши талаб этилади.

Шахсий таркиб зиммасига юклатилган вазифаларни хизмат жараёнида қай йўсунда ўтаетганини командирлари томо-

демияси кошидаги Серхантлар тайёрлаш олий курсининг илк қалдириочлари, жойларда, табиийки, патрул-пост хизматида ҳам иш бошлайди. Битиувчилар хизмат бурчни бажаришда афзалликларга эга бўлади деб хисоблайсизми?

— Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармонлари ҳамда Вазирлар Мажкамасининг қарорларига биноан ички ишлар идоралари тизимларида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг талаблари асосида ИИВ Академиясида Серхантлар тайёрлаш олий курслари ташкил этилганлиги аниқ мудда бўлди десак, адашмаймиз.

Хозирги кунда ИИВ Академиясида ташкил этилган олий курсларда серхантларни ўқитишида биринчи навбатда уларнинг билим савиаси ва касб маҳорати, жисмоний ва жанговар тайёргарлигини таъминлаш, бир сўз билан айтганда, зиммаларига юк-

унга қарши курашишда қандай ишлар амалга оширилмоқда?

— Сўнгги пайтларда дунё миёсида содир этилаётган террорчилик ҳаракатлари ҳалқаро террористик ташкилотлар, диний-экстеримистик оқимлар ўз гаразиятларини амалга ошириш учун ҳарсадан, шу жумладан, минглаб бегуноҳ одамларнинг ҳаётига зомин бўлишдан ҳам қайтасликларидан далолат бермоқда.

Шу муносабат билан ҳукуматимиз томонидан ички ишлар идоралари олдига кўйилган муҳим ва асосий вазифалардан бири — ҳалқаро террористик ташкилотларнинг аъзолари ва бошқа жиноий гурухлар томонидан мамлакатимизда, айниқса, оммавий-томоша тадбирлари ўтказиладиган объектларда террорчилик-кўпоручилик, фуқароларни гаровга олиш билан борлик бўлган жиноий ҳаракатлар содир этилишининг, юзага келиши мумкин бўлган фавқулодда вазиятлар ва бошқа салбий ҳолатларнинг олдини олишdir.

Бу борадаги мураккаб вазифаларнинг асосий масъулияти ички ишлар идоралари, аниқроғи, маҳсус батальон ва отрядлар зиммасига юклатилди. Бу эса, ўз-ўзидан, ҳар бир ходимдан ўз касбнинг моҳир устаси бўлиши, юзага келган ҳар қандай фавқулодда вазиятларда ўз олдига кўйилган вазифаларни самарали ва аниқ бажара олишина талаб этади.

Шу сабабли ички ишлар идоралари таркибида ташкил этилган маҳсус батальон (отряд)лар шахсий таркибининг билим савиаси ва касб маҳоратини ошириш мақсадида алоҳида ишлаб чиқилган дастурлар асосида 2003 йилда ИИВ Тошкент олий ҳарбий техника билим юрти ва Фарона вилояти ИИБ ўкув маркази базаларида маҳсус, жанговар ва жисмоний тайёргарлик машғулотлари ўтказилди, 2004 йилда эса ИИВ Академияси басасида ушбу саф бўлинмаларининг раҳбар ходимлари учун малака ошириш курслари ташкил этилди.

Фавқулодда вазиятлар юзага келганда уларни бартараф этиши борасида худудий ички ишлар, Миллий ҳавфсизлик, Фавқулодда вазиятлар ва бошқа тегишли идораларнинг ўзаро ҳамкорлигини таъминлаш мақсадида оммавий-томоша тадбирлари ўтказилиши белгиланган объектларда биргаликда ўкув-амалий машғулотлар ўтказилиб келинмоқда.

2004 йил 28-31 марта, 1 апрель ва 30 июль кунлари пойтахти мизда, Тошкент ва Бухоро вилоятларида содир этиланган террорчилик-кўпоручилик ҳаракатлари чоғида ички ишлар идоралари, шу жумладан, ППХ саф бўлинмалари ходимлари ҳам

мардлик ва жасорат номуналарини кўрсатиб, ўзларини хавф остига кўйиб бўлса ҳам террорчилик томонидан содир этилиши мумкин бўлган хавфли портлашларнинг олдини олдилар.

Ходимларимизнинг фидойилиги, қаҳрамонлиги, ўз хизмат бурчилиги, ҳаракатлари ва Ватанига бўлган садоқати муҳтарар Президентимиз ва ҳалқимиз томонидан юксак баҳоланиб, 12 нафари орден ва медаллар билан тақдирланди.

— **Ходимларнинг ўз устида ишлаши, билими, қасб маҳоратини, спорт, жисмоний ва жанговар тайёргарлигини ошириш борасида қандай имкониятлар берилган? Уларни рағбатлантириши ёки интизомий жазолаш борасида мисоллар келтирсангиз.**

Шахсий таркибнинг қасб маҳорати, билим савиаси ва ҳукукий саводхонлигини ошириш мақсадида Маърифат дарслари, сиёсий-ижтимоий ўқиш ҳамда жанговар-хизмат тайёргарлигини машғулотларида ички ишлар идоралари тизимларида, умуман мамлакатимизнинг барча соҳаларида амалга оширилаётган ислоҳотларнинг моҳияти тушунириб борилмоқда.

Ислоҳотларни амалга ошириша қўшни давлатларнинг ижоби иш тажрибасини ўрганиш мақсадида 2003-2004 йиллар давомида бир гурух ходимларимиз АҚШ ва Россия Федерациисида хизмат сафарига бориб, ўз малакаларини ошириб қайтишиди. Хозирги кунда ходимларимиз томонидан хизмат сафари чоғида олиб келинган кўргазмали материаллар ҳамда чет эллик ҳамкасларимизнинг илфор иш услублари ва тажрибаларини республика ички ишлар идоралари фаолиятига тадбиклари ёки ташорлари чоралари кўрилмоқда.

ППХ ва ЖТС хизматлари раҳбарлари томонидан ўз кўл остидаги ходимларнинг оилавий шарапотлари доимий равишида ўрганилиб, зарур ҳолларда уларни яхшилаш, ходимларга моддий ва маънавий ёрдам кўрсатиш чоралари кўрилмоқда. Шунингдек, хизмат фаолияти давомида яхши кўрсатичларга эришган ходимларимизни рағбатлантириш ёки йўл кўйган камчиликларни учун интизомий жазолаш ишлари ҳам эътибордан четда қолаётгани йўк.

Масалан, 2004 йил давомида ППХ саф бўлинмалари ходимларидан 3506 нафари яхши натижаларга эришганликлари учун рағбатлантирилди. 282 нафари эса хизмат интизомини бузганиликлари учун интизомий жазога тортилиб, 58 нафари ички ишлар идоралари сафидан бўшатилди.

— Шахсий таркибининг ўз вазифасига муносабатида раҳбар (командир) ларнинг ҳам жуда катта ўрни бор. Шу жиҳатдан олиб қаралганда айрим раҳбарлар ўз кўл остидаги ходимга баъзан салбий таъсир кўрсатган ҳоллари ҳам учрайди. Сиз бунга қандай қарайсиз?

— Шу ўринда муҳтарар Президентимизнинг республика Олий Мажлисининг Конунчилик палатаси ва Сенатининг қўшма мажлисида давлатимизнинг ички ва ташки қисиатидаги, мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий йўналишларидаги ислоҳотларни чукурлаштириш соҳасидаги асосий вазифалар тайёргарлик кўрсатида қылган маърузасига яна бир бор тўхтаби ўтиш лозим.

Нидан кунлик очик ва хуфёна текширув ўтказиш йўли билан текшириб борилади. Хизмат якунда ҳар куни уларнинг иш натижаларига баҳо берилади.

Тўртингчидан, бригада ва батальонларда ишонч телефонлари ташкил этилиб, жамоатчилик фикри доимий равишида ўрганиб борилиши йўлга кўйилади.

Хизмат давомида хато ва камчиликларга йўл кўяётган ёки жамоатчилик томонидан салбий фикр билдирилган ходимлар билан алоҳида тарбиявий ишлар, кўшимча машғулотлар ўтказилиди. Бундан тегиши хуласа чиқармаган ходимларга нисбатан ташкилий-интизомий чоралар кўрилади.

Шунга қарамай ҳамма ходимларимиз ҳам юқоридаги талабларга тўлиқ жавоб беради, дея олмаймиз.

Хизмат ва ижрочилик интизомини бузувчи, фуқаролар билан мулоқотда кўпопликка йўл қўювчи ходимлар учраб туради. Бундай ҳолатлар аниқланганда ходимларни тарбиялаш, интизомий жазолаш, зарур ҳолларда ички ишлар идоралари тизимларида олишда намуна курсатади, деган умиддаман.

— **ИИВ ППХ ва ЖТСББ тизимида аср вабоси бўлмиш терроризмнинг олдини олиш ва**

— Тизимда ўтказилаётган ислоҳотларнинг натижалари сифатида тез кунда ИИВ Ака-

ҲАММАНИНГ БУРЧИ

Мамлакатимиз раҳбари ўз маърузасида мамлакат тараққиётининг энг муҳим масалалари этиб қуидагиларни белгилади:

- давлат бошқарувидаги ислоҳотлар;
- жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши курашда муҳим аҳамиятга эга бўлган яна бир масала- мамлакатимизда ҳуқуқий давлатни шакллантиришнинг муҳим таркибий қисми бўлган суд-хукуқ тизимида ислоҳотлар;
- суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимларининг масъулиятини кучайтиришга эътиборни қаратиш зарурлиги;
- Ўзбекистонда ҳуқуқий демократик давлат ва фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг муҳим бир шарти- оммавий аҳборот воситаларининг фаолиятини ривожлантириш ва улар мустаҳкамлигини таъминлаш эканлиги;
- ташки сиёсат ва халқаро ҳамкорлик масаласи.

Маърузада таъкидланган ютуқлар ва камчиликлар барча ижроия ҳокимият органлари қаторида Ички ишлар вазирлиги тизимида ҳам таалуқлиди. Чунки ички ишлар идораларининг ҳар бир ходими мамлакатимизда ўтказилаётган туб ислоҳотларнинг барчасида доимий равишда иштирок этиб кўримоқда.

Шунинг учун ҳам жорий йилнинг 10 марта ўтказилган ИИВ Ҳайъати йигилишида Ички ишлар вазирлиги тизимида ҳам таалуқлиди. Чунки ишлар идораларининг ҳар бир ходими мамлакатимизда ўтказилаётган туб ислоҳотларнинг барчасида доимий равишда иштирок этиб кўримоқда.

Ички ишлар вазирлигининг ташаббуси ва бевосита ёрдами туфайли республикамизда кинология хизмати ривожланиб бормоқда. Хизмат итлари ёрдамида кўплаб жиноятлар фош этиляпти, гиёхвандлик моддалари, куроллар олинмоқда.

Фарғона вилоятида ҳам хизмат итлари билан ишланишни тақомилаштиришга алоҳида эътибор қаратилипти. Вилоядта содир этилаётган турли хил қонунбузарликларни фош этишда хизмат итларининг ёрдами катта бўлаётган.

Хизмат итларига яратилган шароитлар, улар билан ўтказилаётган ҳар бир машғулотнинг талаб даражасида бўлиши, улардан хизмат жараённида фойдаланиш бошқарма раҳбари томонидан алоҳида назоратта олинган.

Семинар қатнашчилари

билан ишни давом эттираман деган ҳар бир раҳбар ходим қаттиқ адашади, бундан бўён сафи миздаги бундай раҳбарлардан воз кечамиз. Чунки ҳозирги кунда мамлакатимизда, жумладан тизимларимизда ўтказилаётган ислоҳотлар моҳиятини ички ишлар идораларининг ҳар бир раҳбар ходимлари тушуниб олишлари ва уларни амалга оширишда фаол иштирокчи бўлишлари лозим. Ким бундай масъулиятга бефарқ бўлса, у ислоҳотлар ўтказилишига қарши раҳбар, халқ манфаатини ўйламайдиган заиф инсон, хатто халқ душмани деб айтишимиз мумкин. Ислоҳотларнинг изчиллик билан ўтказилишида фаол иштирок этмайдиган раҳбар ходимлар орамизда бўлмаслиги керак" лигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Кўриниб турибдики, мамлакатимиз, шу жумладан, ички ишлар идоралари тизимларидан ўтказилаётган ислоҳотларнинг ҳозирги босқичида раҳбар ходимларнинг ўрни катта. Уларнинг билим савияси, касб маҳорати, хизмат бурчига бўлган муносабатидан шахсий таркибининг ўз вазифасига бўлган муносабати шаклланади. Шу туфайли, ИИВ ППХ ва ЖТСББ ҳамда унинг кўйи тизимларидан раҳбар (командир)ларнинг масъулиятини ошириш, бунинг учун ППХ ва ЖТСБ тизимларнинг барчасини сусткаш, ўз хизмат фаолиятига эскича қараш билан муносабатда бўлаётган раҳбар ходимлардан тозалаш ва уларнинг ўрнига замон талаби даражасида янгича қарашлар ва ўз тафаккурига эга бўлганинни тайинлаш чоралари кўримоқда.

Бир сўз билан айтганда, ҳар бир раҳбар ходим ўтказилаётган ислоҳотларнинг ташаббускори ва фаол иштирокчиси бўлиши лозим.

Жорий йилнинг 10 марта куни бўлиб ўтган ИИВ Ҳайъати мажлисидаги маърузасида вазиримиз ички ишлар идоралари амалиётида фуқароларни қонунсиз ушлаш, қамоқقا олиш, тинтуб ўтка-

лар билан ҳамкорлиқда ички ишлар идоралари тизимларидаги барча вақтинча ушлаб туриш ҳибхоналари бошликларининг билим савияси ва касб маҳоратини ошириш мўлжалланмоқда. Шу мақсадда алоҳида режа ишлаб чиқилиб, жорий йилнинг 28 мартаидан бошлаб мамлакатимиз минтақаларини 4 та худудга бўлган ҳолда Андижон, Қашқадарё, Ҳоразм ва Тошкент вило-

зиш, фақатгина таҳминлар ёки тезкор маълумотларга кўра ички ишлар идорасига олиб келиб, ноқонуний ушлаб туриш каби ҳолатларга чек кўйиш лозимлигини уқтиридилар. Маърузадан келиб чиқиб ППХ ва ЖТСББ тизими фаолиятида қандай ўзгаришлар юз берини режалаштирилган?

Ҳайъат мажлисиде айтиб ўтилган ҳолатларга йўл кўйилишининг олдини олиш мақсадида Боз бошқармамиз томонидан ИИВ ЖҚваТККБ, ТББ ва ЭКБ-

шлари ИИБлари базасида ўқув машғулотлари ўтказилади.

Ҳозирги вақтдареспубликамиз худудида иш ва яшаш жойи ноанинг бўлган шахсларни қонунга хилоф равища ушлаб турилишининг олдини олиш, уларни реабилитация этиши ишларини янада яхши йўлга кўйиш мақсадида "Иш ва яшаш жойи ноаник бўлган шахсларни реабилитация этиши марказлари фаолияти тўғрисидаги Низом" лойиҳаси ишлаб чиқилиб, келишиш учун тешвиши вазирликларга юборилди.

Фаолият доирасида муаммолар, камчиликлар ҳам борми? Агар бўлса, улар қандай бартараф этиляпти?

- ППХ ва ЖТС хизматларининг иш фаолиятида ижобий ютуқлар билан бир қаторда айрим муаммолар ва камчиликлари ҳам йўқ эмас.

Масалан, ходимларимизнинг ҳаммасида ҳам жанговар тайёргарлик ҳолатини ҳозирги кун талабига тўлиқ жавоб беради деб бўлмайди. Шунинг учун жанговар, хизмат ва жисмоний тайёргарлик машғулотлари, сиёсий-ижтимоий ва маърифат дарслари сифатли, малакали раҳбар ходимлар томонидан ўтказилишини таъминлаш чоралари кўримоқда.

Ходимларнинг оилавий шароитини яхшилаш, уларни турар жойлар билан таъминлаш масаласида ҳам муаммолар мавжуд.

Шунингдек, кинология хизматларининг иш фаолиятини ташкил этиш, содир этилаётган жиноятларни хизмат итлари ёрдамида фош этиши, кинолог ходимлар ва хизмат итлари учун зарур бўлган шарт-шароитларни яратиш, кинолог ходимларнинг касб маҳоратини ошириб бориш масалаларига айрим шаҳар ва туман ИИБлари раҳбарлари масъулият билан ёндошмаятилар.

Кинология хизмати йўналишида мавжуд бўлган камчиликларни бартараф этиш ва келгусида жиноятчиликка қарши кураш борасида самарадорликни ошириш мақсадида семинар-кенгаш ўтказилиши режалаштирилган.

Семинар-кенгаш жараённида ички ишлар идораларининг кинология хизматларидан мавжуд камчиликларни муҳокама қилиб, уларни бартараф этиш бўйича тегишили ташкилий ва амалий чора-тадбирларни белгилаб олмоқмиз.

Шаҳзода ХУДОЙБЕРДИЕВА
сухбатлаши.

Суратларда: ППХ ва жамоат тартибини сақлаш хизмати ходимлари фаолиятидан лавҳалар.

кинологларнинг билим ва тажрибасини оширишда муҳим омил бўлаяпти.

Олиб борилаётган ишларнинг самараси ўпарок, содир этилган жиноятларни фош этишда хизмат итларининг иштироки кўпаймоқда. 2005 йилнинг ўтган иккى ойида тўрт оёкли кўмакчилар ёрдамида 74 та ўғирлик, босқинчилик, талончилик, қотиллик ва гиёхвандлик билан боғлиқ жиноятлар фош этилди. Бу ўтган йилнинг ўт даврига қарандан 23 тага кўпдир.

Машғулотлар майдонида хизмат итларининг кўргазмали чиқишилари, уларнинг кинолог кўрсатмаларини бажаришлари, куролланган жиноятчини кўлга олиш, гиёхвандлик ва портловчи моддаларни излаб топиш, жангаришлар жойлашган худудни ишфол қилиш, яраланган хизмат итини жанг майдонидан олиб чиқиш каби машғулотлардаги аниқ ҳаракатлари барчада катта таассурот көлдири.

Вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи вазифасини бажарувчи, полковник Ҳакимжон Фойибназаров семинар қатнашчиларига эсдалик совғалари топшириди.

Фарғонада ўтказилган мазкур семинар-кенгаш барча қатнашчилари учун фойдали бўлди.

Семинарда Ўзбекистон Республикаси ИИВ ППХ ва ЖТСББ бошлиғи, полковник У. Нарзуллаев иштирок этди.

Бўрибоя ОМОНЗОДА,
Муҳаммадрасул КИМСАНБОЕВ.
Суратларда: семинардан лавҳалар.

Хизматларда

КИНОЛОГИЯ – ИСТИҚБОЛЛИ СОҲА

Яқинда Фарғонада кинология хизматини ривожлантиришга багишиланган амалий семинар - кенгаш бўлиб ўтди. Республикализнинг барча ички ишлар идораларидан келган соҳа вакиллари бу борада вилоят ИИВ тизимида амалга оширилган ишлар билан танишдилар.

да бўлдилар. Ягона компьютер тизимида ишларни таъминланган, барча кулагиларга эга бўлган мазкур масканда хизмат итлари учун ҳам зарур шароитлар яратилган. Масканда вольверлар ва ўқувмашқ майдончаси меъёрий ҳужжатлар талаблари асосида ташкил этилган бўлиб, соҳага оид кўргазмали куроллар билан жиҳозланган. Бу ердаги шароит, хизмат итларининг професионал кўнишкалари семинар иштирокчиларига манзур бўлди.

Фарғона шаҳар ички ишлар бошқармаси, Марғилон шаҳар ва Тошлок тумани ички ишлар бўлимларидан ташкил этилган хизмат итлари питомнигида олиб борилаётган ишлар билан батафсил таништириди.

Кейинги пайтда хизмат итлари питомнигида катта ҳажмдаги қурилиш ишлари амалга оширилди. Эски бино таъмирланиб, талаб даражасида жиҳозланди. Ходимлар учун ўқув хонаси, дам олиш, ювиниш ва машиш хоналар, хизмат итлари учун озиқ-овқат омбори, машғулотлар майдончаси, ходимлар ва тингловчиларга ётоқона, навбатчилик қисми учун хона куриб битказилди. Қидирив ва одорология гиёхвандлик моддалари ва портловчи

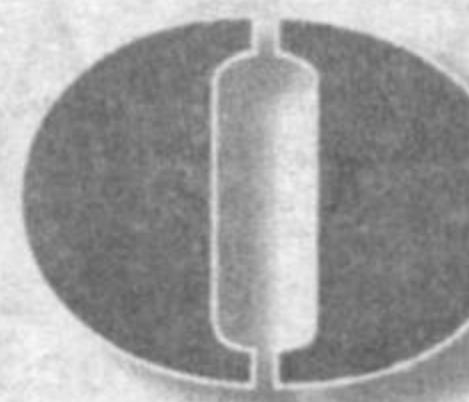
арнин қидириб топиш йўналишлари бўйича ўқув хоналарининг соҳага оид ранг-баранг кўргазмали қуроллар билан жиҳозлангани, машғулотлар маҳсус тайёрланган қўлланма ёрдамида ўтказилаётганлиги

дастлаб йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармасининг "Водий-4" мунтазам ЙПХ масканини ўтказилган мазкур семинар-кенгаш барча қатнашчилари учун фойдали бўлди.

«Мостда» gazetasining ilovasi

HAYRATOMUZ VOQEALAR,
BOLAJONLAR SAHIFASI,
MUNAJJIMLAR BASHORATI,
SKANVORD VA KROSSVORDLAR,
HAJVIYA, XANDALAR,
SPORT YANGILIKLARI,
INTERNET XABARLARI.

OLAM

Сирли ҳодисалар

Ҳаммаси бундан 76 йил бурун бошланди. 1929 йил январда Германиянинг Бремен ва Бремерхаст шаҳарлари ўртасида янги автомобиль йўли очилди. У илгаригисидан анча кенг бўлиб, юзаси пишиқ қоплама билан қопланган, шу сабабли тез қатнов учун хавфсиз эди. Аммо бир ой ичидаги шу хавфсиз йўлда юздан ортиқ автоҳалокат юз берди. Полиция ҳодимлари бунинг сабабини билмай ҳайрон эдилар. Энг қизиги, йўл-транспорт ҳодисаларининг деярли ҳаммаси трассанинг тўғри, текис қисмida 239-рақамли устун ўрнатилган жой яқинидаги содир бўларди.

Ҳайдовчилар полиция вакилларига ажабтовор воқеаларни сўзлаб беришиди. Уларнинг айтишича, ўша машъум устунга яқинлашганларида, кўзга кўринмас куч автомобилларни тўсатдан четга буриб юборар экан. 1930 йил 7 сентябрь куни шу ерда автоҳалокат юз бериб, шосседан бир йўла 9 та автомобиль четга чиқиб кетди. Ваҳоланки, ҳаво очик, йўл курук, ҳайдовчилар эса тажрибали эди.

Умуман, дунёning барча мамлакатларидаги автомобиль йўлларида тез-тез баҳтсиз ҳодисалар, автоҳалокатлар юз бериб турадиган жойлар бор. Ҳайдовчилар, полициячилар хосиятсиз деб атадиган бундай жойлар айниқса, Украинада кўп. Буни йўл ёқасидаги рамзий қабрлардан ҳам билса бўлади. Мўъжиза туфайли омон қолганларнинг ҳодиса тафсилотлари тўғрисида ҳикоялари бир-бирига жуда ўхшаш. Яъни, ҳаво очик, йўл текис, ҳаммаёк аник кўриниб турди. Тўсатдан олдинда гоҳ қонкора девор, гоҳ рўпарадан бостириб келаётган юк машинаси пайдо бўлади. Устига устак ҳайдовчининг кўл-оёғи бўшашиб, ҳаракатлари сенингнишиб, кўксидаги санчиқ туриб, кўз олди тинади.

АҚШнинг Миссури штатидаги 66-рақамли шосседа ҳам шунга ўхшаш воқеа юз берган. Штатнинг йўл полицияси ҳодими Ронни Раккун йўл-транспорт ҳодисалари диаграммасини тузди. Графикдан йўлнинг битта жойида автоҳалокатлар бошқа қисмларидагига қараганда 17 баробар кўпроқ содир бўлгани кўриниб турарди. Ана шу участкада 400 дан ортиқ киши ҳалок бўлганди. Бу

сирли ҳодисаларнинг тагига этиш учун олимларни таклиф этишиди. Тадқиқотчilar узоқ вақт жумбоқни еча олишмади.

Масалани маҳаллий фермер Гарри Макрой ҳал қилди. У новда ёрдамида ҳамкасларига еrosti сувини излашга ёрдам берарди. Бир куни полициячилар йўлнинг айнан шу қисмida новдадан ясалган сув аниқлагич асбоби ғалати ҳаракат қилганини айтди. Шундан сўнг геофизиклар текшириши ишларини бошлишиди. Уларнинг ас-

рангли шакллар пайдо бўлар экан.

Тадқиқотчilar геопатоген зоналардаги нурланишнинг инсон организмига таъсирини ўргаништди. Львов политехника институти ҳодимлари академик Богдан Стадник бошчилигига изланишлар олиб бориб, геопатоген зонасидаги кучли магнит майдони ҳайдовчининг кўзида шоҳ парданинг суюқ кристалларига салбий таъсир қиласди, деган холосага келишиди. Шунинг учун ҳайдовчilar муайян вақт йўлдаги вазият-

тишича, кетаётганда кўз олдида оқ нукталар пайдо бўлган. Сўнг у автомобилни рўпарадан келаётган машина томон буриш истагини хис қилган. Бу истак шунчалик кучли бўлганки, ўзини идора қила олмай қолган.

Шу касалхонада ётган юк машинаси ҳайдовчisi ҳам баённома тузиш учун келган полициячига юқоридаги ишларни ўхшаш

ҳақиқатдан ҳам йўл-транспорт ҳодисалари юз бермай қўйди.

Англиялик руҳонийнинг тажрибаси ҳайдовчilar дуч келган сирли ҳодиса билан черков ҳодимлари кўп асрлар олдин қарши курашган шарпалар ўртасида умумийлик

ЙЎЛЛАРНІГИ

ХОСИЯТСИЗ ЖОЙЛАРИ БЎЛАДИМИ?

боблари мазкур зонада нурланиш ниҳоятда кучлилигини кўрсатди.

Кейин тадқиқотларга тибиёт соҳаси мутахассислари ҳам қўшилишиди. Аниқланишича, нурланиш таъсирида ушбу участкада одамларнинг ахволи кескин ёмонлашган, сезгирилини пасайган. Ҳайдовчilarдан кимdir диккатини йиголмай қолган, кимнингдир кўзи хиралашган, айримлар ухлаб қолишган, ҳатто хушларидан кетишган. Шунинг учун ҳам автотрассада кутилмаган баҳтсиз ҳодисалар тез-тез рўй берар экан. Шундан сўнг йўлнинг мазкур қисмини ёпишиб, шоссени бошқа жойдан ўтказишиди.

Россия йўлларида ҳам бехосият жойлар бор. Москва-Санкт-Петербург трассасининг 73-километрида тез-тез йўл-транспорт ҳодисалари қайд этилади. Ҳайдовчilarнинг айтишича, хавфли-зонага кириш олдидан машина капоти устида ғалати оқ

ни баҳолай олишмаскан. Кининг ҳаракат тезлиги (реакцияси) бир неча ўн бравар секинлашаркан.

Бу назарияни тўғри деб хисобласак, ҳамма ҳайдовчilar, пиёдалар мазкур участкада кўнгилсизликка дуч келишарди. Аммо бундай деб бўлмайди. Қолаверса, машина капоти устида оқ шарпарларнинг пайдо бўлиши сабабини ҳам юқоридаги нуктага назар изоҳлай олмайди.

Англиялик руҳоний, доктор Доналд Орманднинг фикри ҳам диккатга сазовор. У ўзининг китобида "яширин шайтоний кучлар ҳайдовчининг онгини эгаллаб, уни бошқараётган машинасини кескин бошқа ёқса буриб юборишига мажбур қиласди", – деб ёзди. У мисол сифатида касалхона ҳамишираси сўзлаб берган ҳикояни келтиради.

Бир ҳайдовчи оғир автоҳалокатга учраб, ҳамиширанинг кўлида жон таслим қиласди. У ўзими олдидан мазкур воқеани сўзлаб беради. Ай-

оқ шарпа пайдо бўлади. Ҳайдовчи машинани четга буришга уринади. Аммо... кўз олди қоронгилашиб, қўл-оёғи бўшашиб, рулни аллақандай файритабий куч четга буриб юборади. Ҳайдовчи бир лаҳзадан кейин қараса, машина йўл четидаги ағдарилиб ётган бўлади.

Ҳайдовчининг бундай ғалати аҳволга тушиши эҳтимол илгари қачонлардир шу ерда баҳтсиз ҳодиса юз бергани билан боғлиқдир. Космик кувват соҳаси бўйича мутахассис шундай тахминни илгари суради: "Бир жойда ҳадеб автоҳалокатлар юз бераверади, одамлар ўлаверади. Чунки Ернинг хотирасига юз берәётган ҳодисалар муҳрланиб қолади ва тақрорланаверади". Шунинг учун ҳам хавфли зоналарга тушиб қолган одамлар машум хатога йўл кўяётганларини англаб турсалар ҳам ўзларини тўхтата олмайдилар. Натижада хосиятсиз жойда яна фожия юз беради.

Ҳайдовчининг бундай ғалати аҳволга тушиши эҳтимол илгари қачонлардир шу ерда баҳтсиз ҳодиса юз бергани билан боғлиқдир. Космик кувват соҳаси бўйича мутахассис шундай тахминни илгари суради: "Бир жойда ҳадеб автоҳалокатлар юз бераверади, одамлар ўлаверади. Чунки Ернинг хотирасига юз берәётган ҳодисалар муҳрланиб қолади ва тақрорланаверади". Шунинг учун ҳам хавфли зоналарга тушиб қолган одамлар машум хатога йўл кўяётганларини англаб турсалар ҳам ўзларини тўхтата олмайдилар. Натижада хосиятсиз жойда яна фожия юз беради.

BOLALAR SAHIFASI

Kunlardan bir kun...

O'ZINI O'ZI ALDADI

Darsdan so'ng o'qituvchi Dilmurodni chaqirib:

– Botirning nega maktabga kelmaganini bilasanmi? – deb so'radi.

– Bilmadim, kecha darsga kelgandi, – dedi.

– Ikkovlaring bir ko'chada yashaysizlar, mashg'ulotlar tugab uya qaytayotganingda, undan xabar olgin, bugungi darslarni tushuntirib, uy vazifasini birga tayyorlanglar, – dedi.

Dilmurod Botirni unchalik yoqtirmaydi. Sababi Dilmurod ko'pincha yolg'on gapirib, 'bahona qilib o'qituvchilarni aldamoqchi bo'lganida u to'g'risini aytib bergen. Bir ko'chada yashaydigan Salima xolaning deraza oynasini sindirgани ham u chaqib bergandi. Endi unga yordam berishi kerakmish. Bormasam-chi, deb o'yladi Dilmurod. Botir darsni tushunmaydi, vazifani bajarmaydi. Yaxshisi uyda yo'q ekan deyishga qaror qildi.

Botirning biroz tobi qochib qolgan uchun maktabga borolmagan-di. Tushdan keyin u ukasini Dilmurodlarnikiga yubordi va uy vazifalarini yozib yuborishini so'radi. Dil-

murod Botirning ukasiga o'qituvchi uy vazifasi bermadi, dedi.

Keyingi ko'chada yashaydigan Botirning sinfdoshi Matlubanining oyisi Botirning maktabga bormaganini eshitib:

– Yur, qizim, ikkovimiz borib kelamiz, Botirning oyisida ishim bor, sen Botir bilan birga dars tayyolab kelasan, – dedi.

Matluba Botirga o'tilgan mashg'ulotlarni tushuntirdi, keyin ikkovi uy vazifalarini bajarishdi.

Ertasiga dars boshlanishi oldidan o'qituvchi Dilmurodni chaqirib so'radi:

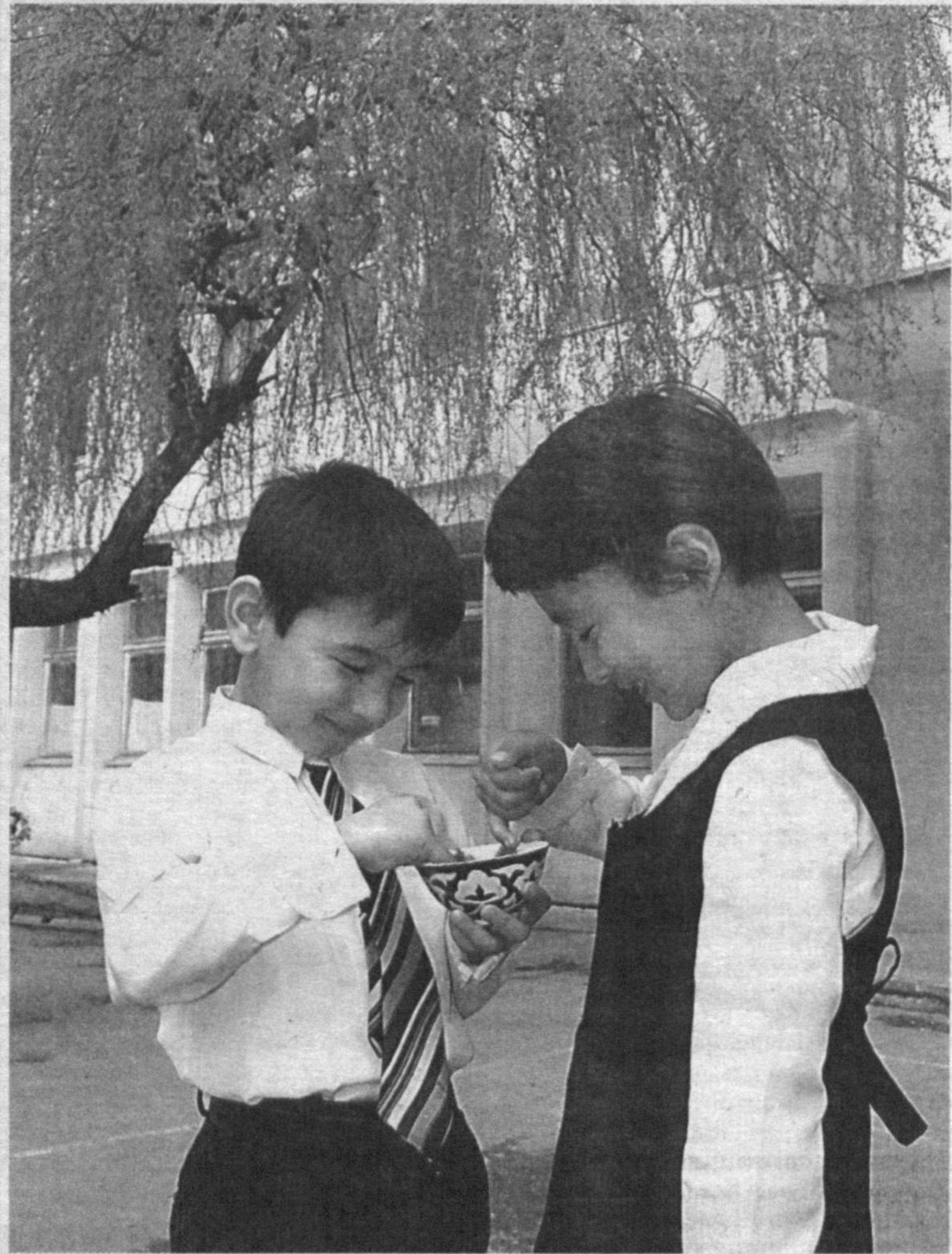
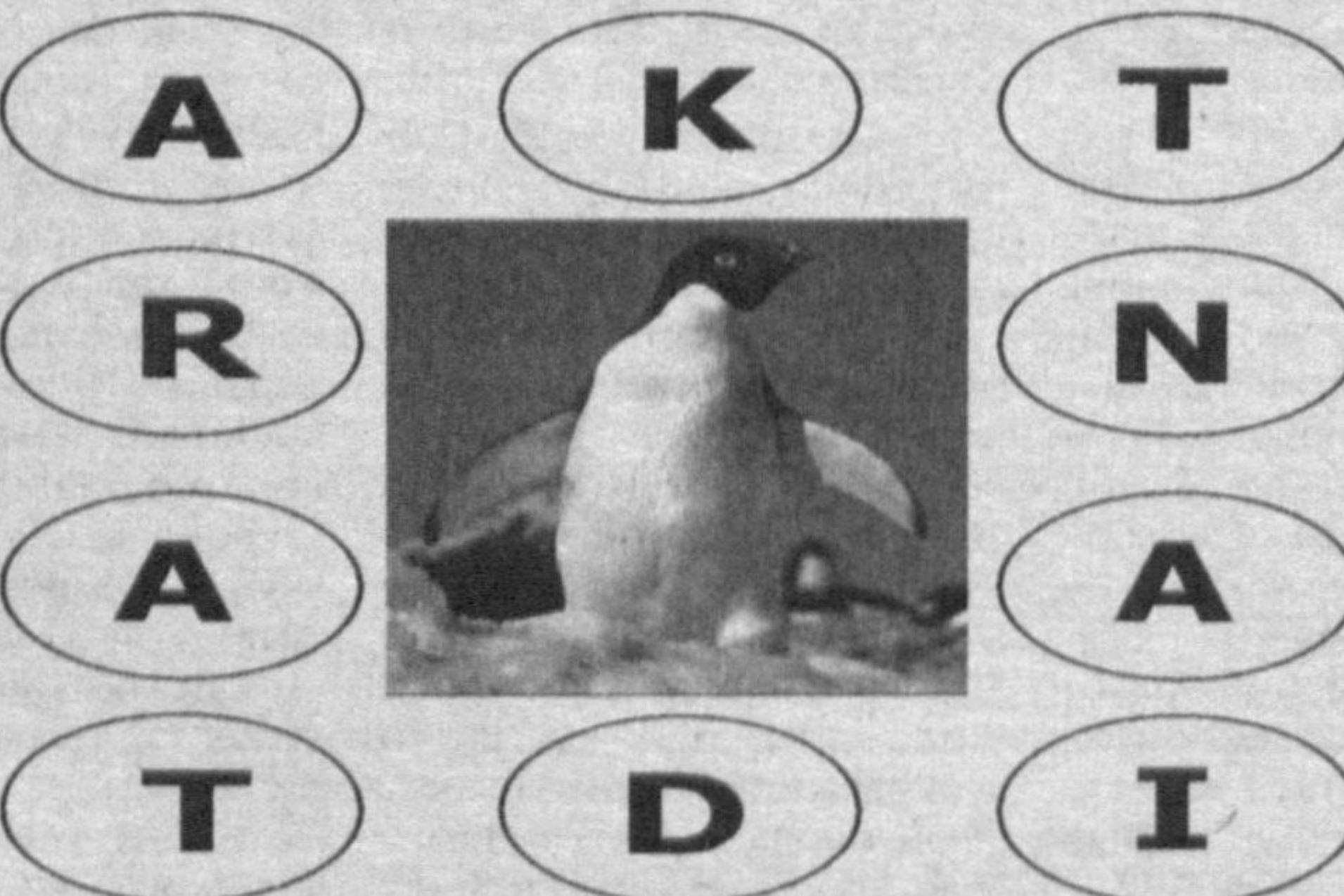
– Botirlarniga bordingmi, nega maktabga kelmagan ekan?

– Ha bordim, lekin u uyida yo'q ekan, – dedi Dilmurod.

O'qituvchi indamadi. Dars boshlanganidan biroz o'tib, sinfga Botir kirib keldi. U Dilmurodning yoniga borib o'tirdi. O'qituvchi uy vazifasini tekshira boshlaganda Dilmurod bezovtalana boshladidi. Chunki uy vazifasini bajarmagan edi. Botir unga daftarini surib qo'ydi. O'qituvchi ularning oldiga kelgani-da Dilmurod dam daftarga, dam Botirga qarab qizarib o'tirardi.

Sadriddin ABDULLAYEV.

Qadrlı bolalar! Quyida berilgan o'zak so'zdan foydalanib, respublikamizdagi daryolarning nomini yozib chiqing.

RASMLARDAGI O'NTA FARQNI TOPING

Буюк ўзбек актёри		Далил		Орол Бўғоз (Кариб денгизи)				Китобнинг кўш сахифаси		Куч, кувват, мадор		Ишга хирмонга унум	Япроқ Тропик мева			Магешкар (хинд хонандаси)		Дарё (Вьетнам) Ёғду		
АҚШ-даги штат		Энг биринчи космонаут										Дунайнинг ирмоги					T. Хейердални Папирус кайиги	Матонат, катъият		
Жанго-вар машина						Африка-даги давлат		Волида		Балик консерватори	Бўғизи тор шиша идиш									
Вилоят маркази (Ўзбекистон)				Давлат (Африка)		Узун терак, ичи кавак						Ширинлик	Хинд актрисаси Наргиснинг "Дайди" фильмидағи роли							
	Васко да (денгизчи сайёҳ)			Машшок									Ж. Верди операси							
	Порт (Норвегия) Печора ирмоги		Европа-даги дарё	Табиий ёқилғи									Ойи							
			Вулкан (Япония) АКЛ, идрок		Инглиз шифо-кор олими	Мозель дарёси ирмоги														
	Бирма пойтахти				Япон денги-зидаги орол	Жазоирдаги шахар														
	Чанг																			
	Мохир киравчи учувчи																			
	Молдаванча кўшик	Устки кийим кисми																		
Сўз кўрки																				
	Гуноҳ	Адо этиш мажбурий вазифа	Ер ўчлов бирлиги																	
					Шахар (Сьерра лесоне)															
	Сайёра																			
	Тандирда пишган нон тури				Платинали металларга кирадиган кимёвий элемент															
Офицерлик уйони		Мактоб сўзи		Гавданинг юкори олд кисми	Сабур-үт			Сибирдаги ярим орол		Хайём	Инсон Дудок									
Руминиядаги шахар		Ёгин				Жароҳат														
		Дарё (Вьетнам)				Бурун (Франция)														
Сибизга					Отдан баланд, итдан паст			Вулкан (Миданао ороли)		Бахордаракчиси										

Ҳамидулла АБДУЛЛАЕВ тузди.

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ЭНИГА: Милиционер. Шоввоз. Ирис. Баст. Тароват. Кин. Иморат. Зил. "Аида". Адабиёт. Амма. Март. Мўйна. Турин. Ва. Те. Ар. Панама. Арк. Бирма. Зухал. Орск. Кана. Боис. Сел. Кай. Регар. Айн. Дала. Чигатой. Куб. Кино. Ясмик. Компания. Той. Бола. Вокиф. Ўтар. Улфат. Аро. Афсона. Ой. Асно. "Ялавон". Суҳандон. Ўқ. Ёкубова. Аслаҳа. Сет. Оталиқ. Матн. Гап. Тол. Тарона. Ён. Миссершмитт.

БЎЙИГА: Ёшлиқ. Автол. Вариант. Азот. Матонат. Камар. Дўрмон. Имконият. Майсара. Рам. Оқибат. Оразий. Искана. Пуд. Исмат. Улуғ. Руставели. Икар. Араб. Бино. Нил. Анко. Аппа. Расм. Пода. Иоселиани. Бак. Зеби. Парда. Мавлуда. Кафас. Ари. Фотих. Бўрон. Лаос. От. Фельтон. Авзо. Тўқсон. Уфқ. Айб. Давангир. Аста. Қайрагоч. Машк. Тола. Сато. Сон. Лапас. Шабнам.

КАЛИТ СЎЗ: Ачинктир "Сабр кил" деган панд, аммо сабр килсанг, бўлур қанд. (Носир Хисрав).

СПОРТ+ФУТБОЛ

ХОТИРА ТУРНИРИ КУРАШ БАЙРАМИГА АЙЛАНДИ

Фарғона вилояти ички ишлар бошқармаси ва "Динамо" жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг ташаббуси билан Ёзёвон туманида ички ишлар идоралари фахрийси, полковник Раҳматжон Мирзаев хотирасига бағишилаб миллий кураш бўйича мусобакалар бўлиб ўтди. 7 вазн тоифасида ўтказилган беллашувларда вилоят ички ишлар идоралари, Давлат солик бошқармаси, Божхона бошқармаси ходимларидан иборат 20 дан ортиқ жамоа қатнашди.

Хотира турнирининг очилиш маросимида сўз олганлар полковник Раҳматжон Мирзаевнинг эл-юрг осойишталигини таъминлашдаги хизматларини ёдга олдилар. Унинг оиласига вилоят ички ишлар бошқармаси, Ёзёвон ва Тошлоқ туманлари ИИБларининг эсдалик совғалари топширилди.

Кизиқарли ўтган беллашувларда умумжамоа ҳисобида Ёзёвон, Богдод ва Тошлоқ ту-

Андижон вилоятида жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришда "Динамо" физкультура-спорт жамиятининг муносаб ҳиссаси бор. Бугунги кунда жамият ўз сағига 9 мингдан зиёд спортчина бирлаштирган. Улар 32 та бошлангич спорт ташкилотлари номидан ўз фаолиятларини давом эттиримоқдалар.

Айни пайтда соғломлаштириш маркази, қиши спорт заллари, сузиш ҳавзаси, баскетбол, волейбол, иккита футбол майдони, тенис ҳамда ўқотиша майдончалирида спортнинг 17 тури бўйича машғулотлар ўтказилипти.

Вояга етмаганлар ўтасида турли ҳукуқбузарликларнинг олдини олиш, уларнинг бўш вақтини маз-

пухта режа асосида кўрилган тайёргарликлар ўз самарасини беряпти. Шу боис динамочиларнинг кўлга киритаётган ютуқлари йил сайин ортиб бормоқда. Жумладан, улар ўтган йилнинг охирида Андижон шаҳрида бўлиб ўтган бокс бўйича республика чемпионатида фаол иштирок этиб, 2 та олтин, битта кумуш ҳамда 7 та бронза билди.

Баҳслар опти вазн бўйича ўтказилди. 65 килограмм вазн тоифасида биринчи ўринни ёнгин хавфсизлиги хизмати ходими, лейтенант Маъмур Назаров, иккичи ўринни Арнасой тумани ИИБ ходими, сафдор Илҳом Худоёров, учинчи ўринни Мирзачўл тумани ИИБ ходими, сафдор Равшон Омоновлар эгаллашди.

Қолган вазн тоифаларида фахрий шаҳрида Дўстлик тумани ИИБ ходими, сержант Дилшод Мадумаров, Зафаробод тумани ИИБ ходими Аслиддин Хусанов, кўрилаш бўлими ходими, сафдор Шавкат Холбоев, Мирзачўл тумани ИИБ ходими, катта лейтенант Ўлжабой Худойбердиев, Дўстлик тумани ИИБ ходими Шоқир Бўрибоевларга насиб этди. Умумжамоа ҳисобида биринчи ўринни Дўстлик тумани ИИБ спортчилари кўлга киритишди. Иккичи ва учинчи ўринларга Мирзачўл ҳамда Зомин тумани ИИБлари вакиллари лойик деб топилди.

Голибларга бошқарманинг мукофот ва совинлари топширилди. А. ЗИАИДОВ, подполковник

ходими Сайдулло Расулов ўз вазн тоифаларида голибликни кўлга киритилди.

Аслида ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари ўтасидаги хотира турнири сифатида бошланган мусобакалар катта кураш байрамига айланди.

Хотира турнирининг ташкил этилишини эшишиб, Фарғона, Андижон ва Наманган вилоятларидан 100 дан ортиқ полвонлар Ёзёвонга келишди. Мана шундай пайтда ёшларнинг миллий курашимизга бўлган садоқатини кўриб, фахрланиб кетасан, киши.

Кураш байрамида кўли баланд келган барча полвонларга "Динамо" ФСЖ, Ёзёвон тумани ҳокимлиги ва ҳомийларнинг қимматбаҳо эсдалик совғалари берилди.

Полковник Раҳматжон Мирзаевнинг оила аъзолари оталарини эслаб, мана шундай катта тадбирини ўюстирганликлари учун вилоят ички ишлар бошқармаси ва "Динамо" жисмоний тарбия ва спорт жамиятига самимий миннатдорчилик билди.

Голибларга дипломлар, вилоят ИИБ ҳамда "Динамо" ФСЖнинг қимматбаҳо совғалари топширилди.

Бўрибай ОМОНЗОДА.
Суратда: хотира-турниридан лаъза.

Ёдингизда бўлса, 2006 йил Германияда бўлиб ўтадиган Жаҳон чемпионати саралаш ўйинларининг биринчи босқич баҳсларининг дастлабки учрашувида гуруҳдаги асосий рақиб Ироқ терма жамоаси билан Тошкентда 1:1 натижа қайд этилиб, жавоб учрашувида қадар ушбу дуранг бизга қимматга тушиб қолишидан хавотирда эдик. Бироқ ҳамортларимиз сафарда Ироқ термасини 2:1 ҳисобда маглубиятга учратганди. Бу эса кўпчилик футбол муҳлисларини қувонтиргани табий. Афсуски, шу йил март ойида ўзбек ишқибозларини айнан ушбу ҳисоб уч матотаба ранжитди. Аввал ОЧЛнинг кетма-кет икки бора ярим финалчиси, мамлакатимиз чемпиони кутилмаганда Ироқнинг "Ал-Завра" жамоасига, сўнгра миллий терма жамоамиз 25 марта куни Кувайтта, беш кундан кейин эса Жанубий Корея термасига худди шу ҳисобда имкониятни бой берди.

Олдин хабар берганимиздек, март ойининг сўнгги 5 кунлигига ер куррасининг тўрт ќитасида "Жаҳон чемпионати-2006" саралаш учрашувларининг навбатдаги тур учрашувлари ўтказилди. Афсуски, Осиё

2:1 – БИЗНИ ҚУВОНТИРГАН ВА ... РАНЖИТГАН ҲИСОБ

минтақасида ўтказилган мазкур баҳслар ҳамортларимиз учун муваффақиятсиз якунланди. Дастроб Кувайт терма жамоаси меҳмони бўлган вакилларимиз ўйин давомида тўлиқ ташаббусга эга бўлишса-да, қарши ҳужум тактикаси билан тўп сурган кувайтиклар футболнчаримизни майдондан бош эгиг чиқиб кетишга мажбур этишиди. Башар Абдулазизнинг 7- ва 62-дақиқаларда киритган тўпидан сўнг, 77-дақиқада Александр Гейнрихнинг голи муҳлислар қалбida умид ўйғотган эди. Бироқ сўнгги дақиқагача ҳамортларимиз шиддатли ҳужум ўюстирган бўлишса-да, ҳисоб ўзгарамади. Кувайт-Ўзбекистон - 2:1. Ушбу ўйиндан сўнг оммавий ахборот воситаларига интервью берган Бош мураббий Юрген Геде дастробки икки учрашувида 6 очко жамғариши режалаштиргани, бироқ терма жамоадан омад юз ўйргани, кейинги учрашувида ижобий натижа учун ҳаракат қилинишини айтиб ўтган эди. Афсуски, бу сафарги уриниш ҳам зое кетди. Кечаке Сеул шаҳрида Жанубий Кореяга қарши кечган баҳсада ҳам яна аввали натижа билан имконият бой берилди. Тўлиқ майдон эгалари ташаббуси билан ўтган ўйинда яна Александр Гейнрих ягона тўп муаллифи бўлди. Майли, ушбу ўйинда биз сўнгги Жаҳон чемпионатининг ярим финалчисига қарши ва мухими рақиб майдонида баҳслашдик. Жанубий Корея билан ўтган ўйин натижасидан фожия ясамасак ҳам бўлади. Аммо Кувайт термаси билан учрашувида омад биздан тамомила юз ўйрганди. Боз устига, бир неча етакчи ўйинчиларимиз ўзларини кўрсата олишимади.

Нима ҳам дердик, тўп думалоқ, майдон текис. Лекин биз сўнгги дақиқагача умидимизни узмаймиз. Гурухдан биринчи ва иккичи ўринни эгаллаган жамоалар тўғридан-тўғри йўлланмани кўлга киритишса, учинчи ўринни эгаллаган жамоаларда ҳам имконият йўқолмаслигиги ёддан чиқармаслигимиз керак. Иккичи давра ўйинларининг иккитасини миллий терма жамоамиз ўз майдонида ўтказиши, ушбу учрашувларга қадар спортчиларимизнинг ўйин амалиёти янада ортишини инобатта оладиган бўлсан, ҳали имкониятимиз ҳам, вақтимиз ҳам етарли.

Ҳамортларимиз навбатдаги учрашувни 3 июнда ўтказишиди. Унда Жанубий Кореялар термамиз меҳмони бўлишади. Ўйлаймизки, бўлиб ўтган баҳслардан етарли хуласа чиқарган футболнчаримиз иккичи даврада ўз сўзларини айтишиди ҳамда умидларимиз рўёбга қиқади.

Қолган ўйин натижалари куйидаги:
С.Арабистони-Ж.Корея - 2:0, КХДР-Бахрайн - 1:2, Эрон-Япония - 2:1, КХДР-Эрон - 0:2, Япония-Бахрайн - 1:0. С.Арабистони-Кувайт жамоалари ўтасидаги баҳс кечака тунда бўлиб ўтди.

Хозирча "B" гурухида 7 очко жамғарған Эрон термаси пешқадамлик килаётган бўлса, Японияда б ва Бахрайн 4 очкога эга. КХДР терма жамоаси эса биринчи даврадан сўнг, бирорта ҳам очко йига олмади.

Азим МУЗАФФАРХОНОВ.

Sportlotto
Спортлотто

165-ТИРАЖ
30.03.2005

110152 вариант иштирик этди.

ЮТУҚ ЧИҚҚАН РАҶАМЛАР

24 29 11 16 19 1

6 та рақам — йўқ.

5 та рақам — 12 вариантида тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 141455 сўмдан берилади.

4 та рақам — 405 вариантида тўғри кўрсатилган. Уларнинг ҳар бирига 4352 сўмдан берилади.

166-тираж учун

ЖЕК ПОТ 31.168.568 сўм

"Sportlotto" Ўзбекистон—Америка кўшма корхонаси

СПОРТЧИЛАР ҲИССАСИ

мунли ўтказиш ҳамда жисмонан соғлом бўлишлари учун Асака шаҳар, Қўргонтепа, Марҳамат, Пахтаобод туманлари ИИБларини хизматларидан кам таъминланган оиласарининг фарзандлари учун спорт клублари фаолият юритяпти. Унда болалар спортнинг бокс, таэквондо, ушу, каратэ, тенис турлари билан шугулланишлатти.

"Динамо"чилар асосий ёзтиборни ўсмирлар ўтасида жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга қаратмокдалар. Шу мақсадда таникли спорчилар, олимпиада ва жаҳон чемпионати голиблари, уруш ва меҳнат фахрийлари ҳамда ички ишлар ходимлари билан учрашувлар ўтказилипти.

Вилоят, туман ва шаҳар маҳаллалари футбол жамоалари ўтасида "Динамо" жамияти биринчилиги учун ўтказилган мусобакада 11 та жамоа иштирик этди. Аниқ,

Ибрат

МАНЗУРА ОПАНИНГ ЖАСОРАТИ

**Наталя Ильинична
Лукашук шахримиз-
нинг Чилонзор тумани
20-мавзесида истиқо-
мат қиласи, анча йил-
лардан буён Тошкент
метрополитени депо-
сида хизмат қилиб
келади.**

У меҳнат таътилида бўлса-да, ўша куни таҳминан соат ўн олтиларга яқин ишхонасига келди. Бу ерда ишларни битиргач, Корасув канали ёнидаги йўлак бўйлаб кета бошлади. Шу пайтканалнинг нариги томонидаги бетон тўсикдан бир киши бу ёққа ошиб ўтди. Ўз ташвишлири билан бўлиб, ўй суруб кетаётган Наталя Ильинична унга эътибор ҳам бермади.

Кўплик ёнидан ўтиб кетаёт-
тиб ортидан кимдир югуриб ке-
лаётганини пайқади. «Эх,
одамлар-а, – хаёлидан ўтказ-
ди у, – кимдир ишга, кимдир
уйга, яна бирор бошқа ёққа
шошилди. Балки бу киши автобусга шошиб келаётган-
дир...» Шу ўй билан энди ор-
қасига ўғирилмоқчи эди, чо-
пид келаётган кимса кулогига
чанг солди...

Манзура Матчонова шу ат-
рофда – Ҳамза туманинда ўш
кўнасида тудри. Оиласи, иккى
ўғли бор. Ишхонаси ҳам яқин-
да – у ИИБ Коровул қўшинлари-
га қарашли ҳарбий қисмда катта
алоқачи вазифасида хизмат
қиласи. Ишига масъулият билан
ёндошиши, ташаббускорлиги
түфайли эътибор қозонган.

...Манзура Матчонова иш-
дан шу куни сал ёртароқ чиқ-

ди. У кенжা ўғли Жавоҳирни боғчадан олиб келиши керак эди. Корасув бўйидаги кўчадан бораркан, каналнинг нариги ёғидан аёл кишининг чин-қириги эшитилди. Манзура опа қандайдир жувон иккага кулогига кафтларини босиб тургани, бир эркак эса кўлини мушт қилганча қочиб кетаётганини кўрди. Вазиятни дарҳол англаб етди. Халиги эркак тўғри кўпrikни мўлжаллаб келаётганини пайқаб дарҳол ўша томонга юргуди.

Шу топда талончидан кўркиб яширинадиган ёки ҳеч нарса кўрмагандек ўтиб кетадиган палла эмасди. Ахир, кап-кatta эркак бир аёлни ожиза билиб, кўз олдингда талаф кетса, бунга чидаб бўладими?! Шунинг учун ҳам Манзура опа бор кучини оёғига, бутун жасоратини қалбига йигиб, кўпrikka ўша талончи билан бир пайтда етиб борди. Кичкинагина кўпrikchada кўлларини ёйиб, унинг йўлини тўсib олди.

Талончи анча тажрибали эди. Керак бўлса йўлида турган бу аёлни битта зарба билан каналга улоқтириб ташлашга кучи етарди. У шашт билан тўғри Манзура опанинг устига бостириб бораверди.

Бироқ аёлнинг «Тўхта!!!» деган хитоби уни довдиратиб, жойида қотириб кўйди.

Бу орада Манзура опа унинг ўзида, ташки киёфасига тезда разм солди: 30-35 ёшларда, ўрта бўйли, гавдали эркак. Кўзлари йирик-йирик, сочи калта, қошлари қоп-қора, лаблари қалин. Нигоҳлар тўқнашди, жиноятичи қаршисадиги аёл анча ўзида ишонган, дадил эканини, уни ушлаб олишга астойдил аҳд қилганини англаб етди. Шу сабабли ҳам дарор режасини ўзгартириб, ортига қайтди. Энди у бошқа йўл билан қочишини ўйлаганди.

Бироқ талончи йўлнинг ёнида ҳарбий қисм жойлашгани, аёл ўша ерда ишлаши, ҳарбий хизматчиларни ёрдамга чақириши мумкинлигини хисобга олмаганди.

Манзура опа эса бу имкониятдан дарҳол фойдаланди – пособон йигитга қараб овози борича бақири:

– Олег, ҳув авани кишини дарҳол кўлга олиш керак! Эшитясанми, нариги поста хабар қил, олдини тўсишсин!

Йигит ҳам ахволни тезда тушишиб, рация орқали кейинги поста – Сергейга хабар берди:

– Серёжа, паства – йўлакчада бир киши сизлар томонга қочиб боряпти! Унинг йўлини тўсинглар, кўлга олиш керак.

У ёқдан Сергей сафдошлари билан талончининг йўлини тўсади. Буни кўрган жиноятичи энди ортига қайтди. Кўркув, оғридан ўзини йўқотиб кўйган Наталя Ильиничнанинг кўлига зирағини тутқазди:

– Ма, матоҳингни ол-да, овозингни ўчир!!!

Кейин йигитларнинг таъкидидан қочиб қолиш ҳаракатини қилди. Аммо бу орада кўпrikchadan ташқари, руҳий жиҳатдан эзилиши, камситилиши, Андрей эса жиноятини давом эттириши турган гап эди. Манзура опанинг ўз вақтида мардлик кўрсатиб, тўғри йўл тутгани натижасида битта талончи жинояти устида қўлга олинди ва адолат қарор топди.

Шунинг учун бундай салбий ҳолатларнинг олдини олиши, уларга қарши аёвсиз курашиши жамиятнинг ҳар бир онгли аъзоси ўз олдидаги муқаддас бурч, деб билмоғи лозим.

Ҳамидбек ЮСУПОВ.

Жейнов – кўп тармоқли ҳўжалик. Бу ерда паҳтачилик, чорвачилик билан бирга саноат, хизмат кўрсатишнинг кенг тармоқлари ривожланган. Ҳўжаликка таникли ишлаб чиқариш устаси, моҳир ташкилотчи, Ўзбекистон Қаҳрамони Муродилло Саидов раҳбарлик қиласи. Ҳўжалик раҳбарининг вақти зиқ бўлса-да, ҳар куни қишлоқ фуқаролар йигинлари раислари, маҳаллалар оқсоқоллари, профилактика инспекторлари, пособонлар билан иш юзасидан сұхбатлашиш одати бор. Бу сұхбатларда у муаммолар, келжакдаги режаларни ўртоқлашади.

ҲАМКОРАЛИК САМАРАСИ

Хозирда ўз-ўзини бошқариш органлари иши қаерда яхши йўлга қўйилиб, маҳалла оқсоқоллари ва пособонлар ўзларига топширилган вазифани сидқидилдан бажаришса, профилактика инспекторлари бурчларига вижданан ёndoшишса, ўша ерда жиноятичиликнинг илдизига болта урилади, осойишталиктайминланади. Буни жейновликлар мисолида ҳам кўрса бўлади.

Кенг ва равон кўчалар, шинам маданий-маиший бинолар, дам олиш, спорт иншоотлари аҳоли хизматида.

Жейнов ҳўжалигида Миришкор тумани ИИБ 266-таянч пункти бор. Бу ерда профилактика инс-

пектори, капитан Турсунбой Нурмуҳаммедов узоқ йиллардан буён хизмат қиласи. У шу худудда таваллуд топган, камолга етган. Бир неча йилдирки, ўзининг хушмуомалалиги, одамохулиги билан аҳолининг хурматини қозониб келаятди.

– Ажойиб инспекторимиз бор, – дейди Жейнов фуқаролар йигини раиси, бутун умри халқ хизматига камарбаста инсон Хайрулло ота Чориев. – Худудимизда қарийб 20 минг киши истиқомат қиласи. Биз уларнинг осойишталиги, тинчлиги учун масъулмиз.

Кишлоқ фуқаролар йигини, маҳаллалар ва профилактика инспекторлари ҳамкорлиги яхши самара беряпти. Натижада худудда жиноятичиликнинг олди олиниб, осойишталиктайминланаятди.

Ичкиликбоз, гиёхванд, муқаддам судланган шахслар билан мунтазам профилактик ишлар олиб бориляпти. Ёшларнинг бўш вақтини кўнгилли ўтишига ғамхўрлик қилинмоқда. Барча маҳалла, гузар, аҳоли истиқомат қиладиган жойларда спорт ва хизмат кўрсатиш шоҳобчалари ташкил этилган. Фуқароларнинг муаммо ва ташвишлари жойларда профилактика инспекторлари ҳамкорлигига ҳал қилинаятди.

Айни пайтда Жейновда иш қизғин. Қишлоқ ва маҳалла фуқаролар йигинлари, профилактика инспекторларининг ҳам ташвиши кўпайган палла. Одамлар меҳнати ва ташвиши, муаммоларига камарбасталик, эл осойишталигини таъминлаш масъулияти уларни ҳамиша эзгу ишларга унданомоқда.

**Сафарали
МОНТУРДИЕВ.**

Суратда: Қашқадарё вилояти ИИБ Жейнов фуқаролар йигини милиция таъҷиҷ пункти профилактика инспектори, капитан М. Рўзиев (чапда) оқсоқол X. Чориев билан.

ҚЎЛИ ЕНГИЛ, ТИЛИ ШИРИН АЁЛ

Белоусова Лидия Петровна болалигиданоқ тибиёт ходими бўлишини орзу қилган. Касбга бўлган қизикиш уни Андикон тибиёт билим юрти (ҳозирда коллеж)га бошлаб келди. Ҳамширайлик касбини эгаллаган Лидия эндинга ташкил топган Андикон шаҳридаги 1-марказлашган болалар шифохонасида иш бошлади. Қули енгил, тили ширин ҳамшира қисқа фурсатда беморларнинг қалбига йўл топа билди.

– Кунлардан бир куни, – дейи хотиралайди Л. Белоусова, – хузуримга бир ички ишлар ходими кириб келди. У менинг фаолиятим ҳақида илиқ фикрларни билдириб, Андикон вилояти ички ишлар бошқармаси тибиёт хизмати поликлиникасига ишга таклиф қилди. Мана, шунга ҳам ўн беш йил бўлиди. Шундан буён ички ишлар ходимлари муолажаси билан машғулман.

Бугина эмас. Лидия Петровна вилоятдаги энг тажрибали, муҳими, ўта масъулиятли ҳамширадир. Шу боис, уни турли касалхоналарга ишга таклиф этишиди. Кимгadir ёрдаминг кераклигини ҳис эта туриб, буни инкор этиш адолатсизликдир. Бу шиорга амал қилган ҳаҳрамонимиз бир пайтда бир неча жойда хизмат вазифасини ўтади. Кундузи ички ишлар бошқармасида, тунлари эса вилоят касалхонасида навбатчилик қиласи. Ҳатто бирдагина бешта жойда ишлаган кезлари бўлди. Бу айтишгагина осон. Лидия Петровна зиммасидаги вазифани сидқидилдан бажариш учун ҳафталаб ўйига бора олмаган кунлари ҳам бўлган.

Устозлари ҳақида сўз ётганда, у Нина Белозёрова, Лида Тюрина, Клара Ёкубова, Мұҳаббат Тошматова, Светлана Иномова, Искандар Ҳамидовларни хурмат билан тилга олади. Ўз навбатида Муқаддас Хонкелдиева, Иброҳим Ҳакимтўлаев кабилар опани устоз сифатида эъзозлайдилар.

– Шогирдларимнинг кўпчилиги бош шифокор дарражасида хизмат қилишимоқда, – дейди Лидия Петровна. – Энг муҳими, уларнинг барчаси касбига соидик, инсон саломатлиги йўлида ҳамма нарсага тайёрлар.

Л. Белоусова Андикон вилояти ИИБ тибиёт поликлиникасидаги ўн беш йиллик фаолияти давомида минглаб беморларнинг жонига оро кирди, дардига даво топди. Бир кунда 25-30 нафар, тибиёт кўриларни эса юзлаб одамларни қабул қилиш тибиёт ходимидан сабр-тоқат, гайрат-шижоатни талаб этади. Лидия Петровна ана шундай фидойи аёллардан.

Саминжон ҲУСАНЗОДА.

Хотира уйғонса гүзәлдир

КҮПЧИЛИК ТАН БЕРГАН ЭДИ

Яна баҳор келди. Тирик мавжудот борки, уйғониш, янгилашиш, яшариш ва яшаш илинжида ҳаракатда. Ҳатто курт-күмурсқалар ҳам баҳор қүёшидан баҳра олиш учун үйкүсүни тарк этиб, замин юзига үрмала-япти. Дараҳтлар куртак ёзіб қүёш нурларига интилиб бүй чўзмоқда. Баҳорга эсон-омон чиқиб олган беморлар, қариялар офтоб зиё-сидан кафтларида тутиб, юзларига суряпти. Ҳа, бунга етғанлар бор, етмаганлар бор. Ҳамма ҳара-катда, барчанинг дилида табассум, яшашга иштиёқ. Фақат бу тириклик ичра сен йўқсан, Азизжон. Бугун

сенинг қонинг тўкилган Қорамурт ЙПХ маска-нида ҳам баҳор. Олчалар ҳар қачонги-дан оппоқ ва қийғос гуллаган. Бутун бор-лиқ, меҳнаткаш, қалби пок, соддадил одам-ларни бор меҳри ила севган буюк бир қалб эгаси бўлган сенек йигитга тасаннолар айтиётгандек, гүё.

Кимдир йўл четига бир даста гул қўйиб кетибди. Ким экан у? Сени "акажон"лаб истиқболингга югуриб чиқувчи, ҳамон ўлга-нингга ишонмай, йўлларингга кўз ту-таётган синглингми-кан? Ё сен билан ҳаётнинг аччик-чучуги, кувончу ташвиши, яхшию ёмонини бир

умр барҳам кўришга аҳд қилиб, гўшанг юзини кўриш насиб этмаган қизгинамикан? Ёхуд ўша куни йўлинг-ни тўсиб, оёкларингга кишан каби боғланиб, сени ажал домидан олиб қололмагани учун юрак-багри армон ўтида ёнаётган онаизорингмикан?. Отангдир, сенга минг бир умидини боғлаб умидсиз қолган, ўстирган чинорининг камолини кўрмай, ҳасрат догида ўт тушган дараҳтдек ич-ичидан кўяётган...

Хизматдошларинг-дир, бири акам, бири укам, бири ўғлим, деб хуш хулқи одобинг учун яхши кўрган, инсоний-лигингта суянган, сенга

ишонган. Ўт-оловли-гинг, мардлигинг, тиниб-тинчимаслигинг-га ҳавас қилганлардир эҳтимол. Жасоратингга таъзим этганлардир балки.

Мана, ёш жонингга қасд қилганлар усти-дан суд ҳам бўлиб ўтди. Ҳатто ўша тунда рўпарў келган фала-мис, нобакор тўданинг "амири" сенек йигит-га қойил қолганини рўй-рост айтди. "Мен Азизжонга тан бердим. У мен билан шундай самимий, дўстона сұхбатлашди, гўё най чалиб авранган илондек туман ИИБга бориб қолганини сезмай қолдим. Урма-ди, сўкмади, "милиса-ман" деб кўркитмади.

Мен уни катта пул ваъда қилиб, сотиб олмоқчи бўлдим. Долларни кўрса, минг бор-куллук қилиб ийменини ҳам сотади-ган одамларни кўп кўрганман. Аммо у мени лол қолдириб, кўрсатган бир даста долларга киё ҳам бокмади. Унинг ёш бўлишига қарамай фаросатли, ақлли, самимий ва бошқа хислатларига тан берарканман, меҳрим товланиб кетди. У доллардан бирини кўлига олди-да, унинг қалбаки эканлигини айтиб, ҳақиқииси орасидаги тафовутларни тушунтириб берди. Алданганим жуда оғир ботди. Бир

тийинга қиммат қозозлар учун хиёнатга кўл ураётганимдан нафратландим. Ва Азизжоннинг бехуда жон кўйдирмаётганига ишонч ҳосил қилдим. Бир гап билан у менинг кўзимни очиб қўйган эди ва кўнгилли равишида кўрсатмалар беришга аҳд қилдим.

Йўл-йўлакай гаплашиб борар эканмиз, деярли тенгқурим бўлишига қарамай яшashi; ишлашидан мақсади борлиги, биз шунчаки туғилган жойим дейдиган Ватани учун жонини беришга тайёр эканлигидан унга хурматим ошиб, ҳавасим келди. Шундай йигитнинг ҳалок бўлганини эшитиб қаттиқ ачиндим, ийғладим. Ундайлар ўлмаслиги керак".

Ҳа, ҳаётда душман тан бериб, эъзозлаган қаҳрамонлар камдан кам. Катта лейтенант Азизжон Турсунов ана шундай инсонлардан бири эди.

Муҳаббат ИБРАГИМОВА.

Шарқона урф-одатлар, тўй-ҳашам ва маъракаларда кенг иштирок этиши, дард-ҳасратларни бир-бирига изҳор этиши кўпроқ аёлларга хос. Бироқ айrim кишиларнинг ножоя гаплари кўнгилга оғир ботаркан.

Турмуш ўртогим ички ишларидорасида хизмат қиласи. Бир эмас, иккита олий маълумоти бор. Ўз хизматига қизикиши, меҳри баландлигидан уйда ҳам кўпроқ ишни ўйладилар. Ишхонада ёзіб улгурмаган қозозларини келтириб, ярим тунгачча, гоҳида ётирадилар. Бундай юмушларга бъ-зан биз ҳам жалб этиламиз. Энг ёмони, кўни-кўшни, таниш-билишлар сира тинчлик беришмайди. Оилада жанжал чиқса ҳам, кимдир ичиб олиб ўзини ёмон тутса ҳам "сиз ички ишлар ходимисиз, чиқиб қаранг" деб туриб олишади. Бир-икки одамнинг жанжали бўлса ҳам майли, баъзида бир нечта кишига қарши бир ўзи чиқишига тўғри келади. Ёрдам сўраганлар эса кўп ҳолларда томошабин бўлиб тураверишади.

Ишга бориб келгунларича ҳам юрагимни ҳовчуба ўтираман, яна йўлда бирор жанжалга аралашиб қолмасин, уйга тинчгина етиб келсинлар, деб. Чунки низога аралашиб, жароҳат олган, ҳаётини хавф остида қолган ҳолларни кўп гувоҳи бўлганман. Ишда хизмат кийими кийсангиз ҳам йўлда кийманг, деб турмуш ўртогимни ҳоли-жонига қўймайман. Бироқ у киши хизмат кийимида бўлмасам ҳам тартиббузарларни кўрганимда тегишли чора кўришга мажбурман, деб ўзларини четта тортиб туролмайдилар.

Ўтган якшанба куни болаларни етаклаб "Изза-Шимолий Темир йўл bekati" йўналишида қатнайдиган 69-сонли автобусга чиқдик. Транспортда ҳар доимидек одам тирбанд. "Шуҳрат" дўкони бекатида 17-20 ёшлар чамасидаги уч барваста йигит автобуснинг орқа эшигидан кўтарилиди. Уччаласи ҳам ичиб олган, бир-бирини туртиб, сўкиниб, масхаромуз кулгига-бакириклири билан ҳамманинг таъбини, кайфиятини бузди. Бу ҳам етмагандек, ён-атрофларидаги йўловчиларга тегажоқлик қилишга ўтишиди. Автобусда "манман", деган эркаклар кўп эди. Бироқ улар ўзларини хеч нарсани эшифтмаган, кўрмanganга олишди. Биз

автобуснинг олди томонида эдик. Турмуш ўртогим хизмат кийимида эмаслигидан кўнглим бироз таскин топиб турганди. Унинг эътиборини гапларим билан чалғитишга ҳаракат қилдим. Кўп ўтмай "болаларга эҳтиёт бўлиб қараб тур, мен тезда кела-ман" деди ва ҳайдовчига юзланниб "безориларни туширгунча эшикни ёпмай туринг" деганча пастга тушди. Ўзи орқа эшиқдан яна автобусга чиқиб, тартиббузарларни бирин-кетин пастга тортиб туширди. Уччаловининг куршовида бир ўзи қолди. Автобус эса юриб кетди. Мен нима қилишимни билмай болалар билан қолдим. Орадан бир соатча ўтиб уйга кириб келгунларича хавотирланиб, эшикка кўз тикиб турдик.

Уни Сурхондарё вилоятининг чегара ҳудудига хизмат сафарига жўнатишаётгандан кенжа фарзандимиз дунёга келганига эндиғина бир ой бўлган, ҳали саломатлигим тўлиқ тикланмаган эди. Эрим: "Раҳбарларга тушунтираман ша-

роитни. Имкони бўлса хизмат сафарига бормайман" деди. Шундай мен: "Сиз ўша ерда кераксиз, ада-си. Тинчлик, осоишиштаклики сақлаш йўлида Ватан, ҳалқ олдида-ги бурчингизни адо этиш ҳамма нарсадан устун эканлигини унуманг", деб бунга кўнмаганман. Раҳбарият топширигини бажар-маслик, сафдошларидан четда қолиш унинг учун кечирилмас ҳол эканлигини яхши биламан. Шунинг учун ҳам ҳар қандай қийинчиликни ўзимга олиб, уни қўллаб-куватлашга ҳаракат қиласаман.

Мен бу билан турмуш ўртогимни мақтамоқчи эмасман. У кишининг бизга кўрсататиётган ҳурмат-эътиборини баҳоли қудрат қайтара оламан. Бироқ ўзгалар тинчи-ҳаловати учун ўз жони, ҳаётини тиккан бу каби ички ишлар ходимлари шаънига иснод бўладиган гапларни гапирадиганларга тоқат қилиш қийин. Тўғри, гуруч

курмаксиз бўлмаганидек, улар орасидаги ўз номига номуносибла-ри топилиди. Шундай экан, бутун бир милицияга эмас, инсон сифатида унинг ўзига баҳо бериш лозим. "Олдингдан оққан сувнинг қадри йўқ", дейишганидек осоишиштаклики суннларда ички ишлар ходимларининг фидоилилиги эътибордан четда қолиши мумкин. Бироқ қаерда уруш-жанжал, хавфхатар бўлса уларни қидириб қолишади. Ички ишлар ходимининг ҳам жони темирдан эмаслиги, ўзларига ҳам ёрдам кераклиги кўпчиликнинг хаёлига келмайди.

Мен бир ички ишлар ходимининг рафиқаси сифатида кўнглимда йигилиб қолган гапларни қозозга туширдим, холос. Бу билан айтмоқчи бўлганим – тирноқ остидан кир қидиргандан кўра ҳар нарсага холисона баҳо бериш, бир-биримизга меҳр кўзи билан қарашга одатланишимиз лозим. Ана шунда ортиқча гаплар, фиску-фасодларга ўрин қолмайди.

Раҳнон ХАЛИЛОВА.
Тошкент шаҳри.

ВОЯГА ЕТМАГАНЛАР ДИҚҚАТ МАРКАЗИДА

Республикамиз мустақилликка эришгач, ўсмиirlар ва ёшлар ўртасида жиноятчиликка қарши кураш ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш юзасидан кўплаб ташкилий-амалий тадбирлар ўтказилаяпти. Бундай саъи-ҳаракатлар эса ўз самарасини бераётir. Буни Тошкент вилояти ИИБ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бошқармасига бево-сита бўйсунувчи вояга етмаганларга ижти-моий-ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш маркази фаолиятида ҳам кўриш мумкин.

Жорий йилда мазкур марказга Тошкент вилояти ИИБ ва Тошкент шаҳар ИИБ ходимлари томонидан 820 нафар вояга етмаганлар келтирилди. Шулардан 180 нафарга яқинини ота-оналари олиб кетишиди, 30 нафари Мехрибонлик уйлари ва мактаб-интернатларга жўнатилди. Бу ерга олиб келинаётгандарнинг аксарияти ота-онаси ташлаб кетган ёки оила-да ўзаро келишмовчилик туфайли уйларини тарк этган ўсмиirlардир.

Марказда болаларга тибий-санитария хизмати кўрсатилиб, тарбиявий ишлар ўюшқоқлик билан олиб борилаётганини айтиб ўтиш зарур. Бу вазифани ма-лакали ўқитувчи ва тарбиячилар бажаришайти.

– Бу ерга олиб келинган ўсмиirlар ўртасида ахло-кий-тарбиявий тадбирлар ўтказиш, уларнинг бўш вақти мазмунли ташкил этиш доимий эътиборда – дейди тарбиячи, катта лейтенант Дилфузга Тошхўжаева. – Мақсадимиз бу қора кўзларни соғлом, ҳар томонлама етук қилиб ҳаётга қайтишишdir. Уларни ота-оналари ташлаб кетган бўлишса-да, кемтик юракларига малҳам бўлиш учун кўлимииздан келган барча имкониятларни ишга солаяпмиз.

Минг афсуски, айrim ота-оналар гулдек фарзандларини тирик етим қилиб қўйишаётганди. Шу тараққа давлат ва жамият олдидағи мажбуриятларини унтумокдалар. Зоро, Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 64-моддасидаги: "Ота-оналар ўз фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиши ва тарбиялашга мажбурдир. Давлат ва жамият етим болаларни ва ота-оналарининг васийлигидан маҳрум бўлган болаларни боқиши, тарбиялаш ва ўқитиши таъминлайди, болаларга бағишиланган хайрия фаолиятларини рағбатлантириди" дейилади. Марказ раҳбарияти ва шахсий таркиби Бош Қомусимизда белгилаб қўйилган ана шу сўзларга амал қилган ҳолда иш юритиб, келажагимиз эгаларининг тақдирига бе-фарқ бўлишмаяпти.

Азизжон ФАЙЗИЕВ.

ГАПНИ ИР ҮҚҶАНГА...

ЗАНЖИР ҮФИРЛИК

Питнак шаҳридаги “Ўзбекистон” ширкат ҳўжалиги 2-бўлими ҳудудида яшовчи Зулайҳо Матниёзованинг уйидан 100 килограмм буғдой ўғирланди.

Хонадон соҳибаси бу ҳақда ички ишлар идорасига хабар килишни ўзига эп кўрмади. Аммо орадан икки кун ўтгач, Зулайхонинг яна 15 литрлик идишдаги мураббоси ҳамда боқиб кўйган икки қуёни фойиб бўлди. Ана шундан кейинингина у Питнак шаҳар ИИБга хабар килди. Олиб борилган бир неча кунлик тезкор суриштирув ишлари самара бермади. Орадан уч ой ўтгач, Зулайхонинг қўшниси Маҳмуд Тоҷибоевнинг уйидан ҳар бирининг баҳоси 20 минг сўмдан бўлган иккита ўлчов тарозиси ўғирлаб кетилди. Тунда содир этилаётган бу ўғирларни бир киши пухта режа асосида амалга ошираётганлиги тахмин қилинди. Хўш, у ким?!

Гумон қилинган шахслар, мұқаддам судланганлар билан олиб борилган ишлар наф бермади. Орадан бир ой ўтиб, яна ўша ширкат ҳўжалигининг 2-бўлимида яшовчи Назокат Жумабоеванинг хонадонидан баҳоси 60 минг сўмлик эркаклар чарм курткаси ҳамда 30 минг сўм пул ўғирланди. Кейинчалик эса ўша қишлоқда жойлашган масжиддан гилам, 35 килограмм гуруч ҳамда 3 литр пахта ёғи, кўп ўтмай Бекчон Фофровнинг 120 минг сўмлик рангли телевизори, Қадамбой Турсуновнинг 115 минг сўмлик ўй-рўзгор буюмлари, Отaxon Худойшукоровнинг 15 килограмм шакари, 5 кути кир ювиш порошоги, Наврўза Мадрилованинг уйидан 60

Хизматларда

минг сўмлик эркаклар чарм курткаси ва 8 минг сўм пули фойиб бўлди.

Питнак шаҳар ИИБ ЖК ва УЖҚҚБ тезкор вакиллари, катта лейтенант Сулаймон Ботиров ҳамда лейтенант Алижон Абдуллаевлар ўғирликлар юзасидан жиддий иш олиб боришиди. Уларнинг саъӣ-ҳаракатлари бесамар кетмади. Изкуварлар қурилиши тугалланмаган чойхона биносида фуқаро Азамат Давлетовни кўлга олишиди. Даилий ашёлар билан ушланган бу кимса мұқаддам икки марта ўғирлик жинояти билан судланган бўлишига қарамай, яна ўзгаларнинг 521 минг 775 сўмлик молмulkarinin talon-torok қилgan.

“Аянчли тақдир осмондан тушмайди, у инсоннинг аҳмоқлигидан келиб чиқади”, деб ёзганди итальян меъмори Леон Альберти. Азамат ҳам ҳалол меҳнат қилиб, тинч, хотиржам ҳаёт кечириши, ўз тақдирини тўғри йўлга солиши мумкин эди. Аммо бунга иродаси етмади. Натижада учинчи бор панжара ортига йўл олди...

Худойберган ЖАББОРОВ.

Лейтенант Пўлат Оллаберганов икки йилдирки Ҳоразм вилояти ИИБ алоқа бўлимида сидқидилдан хизмат қилиб келмокда. У аллақачон ҳамкаслари ва мураббийларининг ишончини қозонган, десак янглишмаймиз. Айниқса, устоз ўғити нақадар мухим эканлигига амин бўлди. Шу боис уларнинг маслаҳатлари, насиҳатларига кулоқ тутиб ишончини оқлашга ҳаракат килмокда.

СУРАТДА: лейтенант Пўлат Оллаберганов хизмат пайтида.

Жумабой ҚОЗОҚ олган сурат.

ТЕХНИКА ДОИМО ШАЙ БЎЛСА

ХИЗМАТ ОСОН КЕЧАДИ

Тошкент шаҳар ИИБ тизимида фаолият юритаётган ходимлар жиноятиликнинг олдини олиш ва содир этилганларини «иссиғида» фош этишларида улар ихтиёрига берилган хизмат машиналарининг ўрни катта. Мазкур автомобилларнинг техник соз ҳолатда бўлиши, шахсий таркибиа бекаму кўст хизмат қилишини таъминлаш эса Бош бошқарма автохўжалиги хизмати зиммасига юклатилган.

— Тасарруфимизда 1065 та автотранспорт мавжуд, — деди ўшбу хизмат бошлиғи, майор Қадамбой Атаканов. — Улар енгил автомобиллар, юк ва махсус автомобиллар, автобуслардан иборат. Автомашиналар соз бўлишига эришиш, зарур пайтда таъмирлаш ва турли сервис ёрдамлари кўрсатиш доимий эътиборимизда. Шу-

нингдек, уларни ёқилғи мойлаш маҳсулотлари билан таъминлаш ҳам бизнинг зиммамида.

Транспорт воситаларининг ҳолатини яхшилаш, ҳайдовчиларга қуай шароитлар яратиш мақсадида муйайн ишлар қилинайти. Жумладан, яқинда тунги пайтда автомобиллар сакланшига мўлжалланган очик ва ёпиқ турдаги майдон, навбатчи механик ва диспетчерлар хоналари ҳамда ҳайдовчи ходимларнинг дам олиш хонаси таъмирдан чиқарилди.

Ҳўжалик худудидаги бир пайтлар ташландик бўлиб ётган ер ҳайдалиб, мевали дараҳт кўчтлари ўтказилди, ҳовли ободонлаштирилди. Албатта, булардан ҳар бир ҳайдовчи ходимнинг кўзи кувониши, ўзига кўрсатилаётган намунали хизматдан мамнун бўлиши табиий. Бу эса уларнинг ўз вазифасига сидқидилдан ёндошишига олиб келади.

**Самариддин ҲАЛИЛОВ.
Суратда: майор Қадамбой Атаканов.**

ТАРТИБ ҲАММА УЧУН

Ички ишлар тизимида паспорт хизмати алоҳида ўрин тутади. Яқинда фуқаролик паспортлари ни шахс сурати билан ягона компьютер тизимида киритиш йўлга қўйилган эди. Тошкент вилояти Оҳангарон шаҳар паспорт хизмати бу ишни март ойининг ярмидан тўла тутатишга эришиди. Киска фурсат ичидан 25 мингдан ортиқ шахслар ҳақидаги маълумотлар компютер хотирасини жойланди. Жорий йил бошидан 400 нафарга яқин фуқарога паспорт берилди. Шулардан илк бор паспорт олаётганлар 97, турли ҳолатларда уни йўқотиб

қайта олаётганлар 37 тани ташкил этди. Бу муҳим хужжатга лоқайд муносабатда бўлган 14 та ҳолат аниқланиб, фуқаролардан 174.352 сўм жарима ундирилди.

Мехр-мурувват ийлида йўлга қўйилган анъанаалар шаҳар ИИБ ходимлари томонидан ҳамон давом эттириляти. Шаҳардаги Мехрибонлик уйларида яшаётган, ёлғиз 50 нафарга яқин кексаларга паспортлар белуп янгилаб берилди. Шунингдек, 15 нафар ногирон, кам таъминланган, боқувчисини йўқотган кишиларга паспортлар уйларига бориб топширилди.

Бироқ олиб борилаётган тарғибот ишларига қарамай 30 дан ортиқ ноқонуни ўзаб келаётган шахслар аниқланди. “Антитеррор”, “СПИТАМЕН” тадбирларида эса хужжатсиз истиқомат қилаётган ҳамда виза муддати ўтиб кетган фуқаролар аниқланиб, тегиши чоралар кўрилди.

Олиб борилаётган ишларда жамоат ташкилотлари, маҳалла фаолларининг яқиндан бераётган ёрдамини алоҳида таъкидлаш лозим. Тартиб ҳамма учун. Тинчлик, осойишталик ўз кўлимизда эканлигини англаб етадиган вақт келди.

Муҳаббат ИБРАГИМОВА.

Ҳам куласиз, ҳам куясиз

ЮРИШМАГАН «ОВ»

“дўсти” шўрчилик Сайфи Эгамов кириб келди. Ўтиришиб, ўтган-кетгандардан чаққлашган бўлишиди.

— Қандай яшаялсан? Рўзгор аравасини тортиш чарчатмайтими? — ҳамдардлик қилган бўлди Сайфи.

— Араванинг фиддигари тез-тез лойга ботиб қоляпти. Қарсокли қишлоғидаги бир фермернида ишлаб юрувдим. У ердан ҳам кувилдим.

— Нега?

— Фермадан наф кўрмадим. Аммо қўшнисининг куркаси кўп экан, ҳар бири нақ эчкидай келади. Шуларни ўғирлаб, бозорда сотиб юрувдим, билиб қолишиди. Урра қочдим.

Икки дўст режа тузиб, эртаси тонгда йўлга чиқишиди. Қишлоқдан чиқаве-

ришда Карим таққа тўхтади.

— Шошма, ишни шу ердан бошлаймиз, — деди у.

Карим девор оша Холмўминнинг ҳовлисига разм солди. Ҳовли тинч, ҳамма уйкуда. У кўп ўтмай ичкаридан бузоги билан бир сигирни етаклаб чиқди.

— Энди бўёгини менга кўйиб берсанг, — деди осонгина кўлга тушган ўлжадан севиниб кетган Сайфи. — Боллаб пуллаймиз.

У шундай дея молни тўппа-тўғри Шўрчи шаҳридаги қариндошиникига етаклади.

— Пул зарур бўлиб қолди. Бўлмаса, шундай сигирни сотаманми? Ўтган бозор 300 мингдан қайтувди. Майли, сизга 280 мингга бераман, — деди у.

Ўғрининг холаваччаси савдолашиб ўтириди. Унинг айтганини санаб берди.

Кунлар-ўтиб, Қарсоклидаги профилактика инспектори, лейтенант Ҳасан Жумаев курка ўғрисини излаб, Карим Бўриевлар маҳалласига келди. Ўғри ўғрилигини тан олди. Қурбон Йўлдошев номли маҳалладаги 127-таянч пункти профилактика инспектори, лейтенант Шуҳрат Хурсандов ундан шубҳаланди.

— Мабодо, Холмўминнинг сигирини ҳам шу ўғирламадимикан?

— Текшириб кўриш керак, — деди лейтенант Ҳасан Жумаев.

Шундан сўнг Карим Бўриев таянч пунктига чақирилди...

Ўртада 15 ой мол боқсан ўғрининг қариндошига қийин бўлди. Текинга молбоқарлик қилгани қолди...

**Баҳодир БОБОЁРОВ,
Кумкўргон тумани ИИБ ҲООБ
профилактика катта инспектори,
катта лейтенант.**

Бир жиноят тафсилоти

Суднинг қора курсига ўтирган йигит – Илҳомжоннинг (исмлар ўзгартириб берилмоқда) ёши 23 да. У Поп шаҳрига яшайди. Айни пайтгача бирор ножӯя хатти-ҳаракат қилиб, ён-атрофаги-ларнинг кўнглига озор бермаганди. Энди эса...

Абдумалик Илҳомжоннинг амакиси, Шоҳида эса Абдумаликнинг хотини бўлали. Улар турмуш қуришганида Илҳомжон ҳали мактабга ҳам бормаган ёш бола эди. Шоҳида унга ўз кийинидек эркараб мумала қиласди. Шунинг учун бўлса керак, болакай келин-ойисининг ёнидан жилмасди. Кейинчалик бир воқеа сабаб, Шоҳиданинг болага нисбатан муомаласи бутунлай ўзгарди.

Ўшанда Шоҳида билан Абдумалик турмуш қуришганига эндиғина икки-уч йил бўлганди. Илҳомжоннинг дадаси Нурали кўчадан шундай гап топиб келди: "Шоҳида эрига хиёнат қилиб, ўзгаларнинг кўнглини овлаб юрганиши". Аслида бу гап ҳеч қандай асоссиз эди. Шундай бўлса-да Нурали укасини ёнига чақириди.

– Буни гапириш ва эшитиш қанчалик оғир бўлмасин сенга айтишим шарт, – деда гап бошлади у. – Шоҳида бироз енгилтаклик қилаётганиши. Уни тартибга чақириб қўй. Тағин оиласи бузилиб кетмасин.

Акасининг охирги сўзлари Абдумаликнинг қулогига кирмади. Чунки у бу хабардан ўзини йўқотиб қўяёзганди. Ҳатто ким айтганини ҳам суриштириб ўтирмади. Рост-да, бундай ҳолатда ҳар қандай эркак киши эсанкираб қолади.

Кеч тушиб Шоҳида ишдан қайtdi. Унинг келишини интиклик билан кутаётган эри шу заҳоти "тергов"ни бошлади. Бироздан сўнг аёвсиз калтаклади. Шоҳида бунинг тухмат эканлигини тушунтиришга ҳар қанча уринман, Абдумалик ҳеч нарсани эшитишни истамади.

Уша куни Шоҳида

ширганликлари ҳақида маълумотнома ёздириб келди. Шоҳида эса бундан "унумли" фойдаланди.

– Келинайингиз Олим фермер билан дон олишиб юрганига нима дейсиз? – деди у эрига кечки овқатта уннаётси.

– Нафасингни ел учирсин, нималар деб вадирайпсан? – хотинининг сўзларига

жални бостиromoқчи бўлди.

– Сен аралашма, Илҳом. Йўқол кўзимдан? – ўғлига бақириди ота.

Бундан Илҳомжоннинг ҳам жазаваси тутди. Бу "томоша"-нинг сабабчисини таъзирини бериб қўймаса бўлмайди. У омборхонадаги болтани олиб, амакисиникига ўтди. Шоҳида ҳовлида қандайдир юмуш билан банд эди. Албатта, овсини билан қайнюфасининг жанжалини эшитиб турганди ҳам. Шоҳида Илҳомжондан:

– Нима гап? – деда сўрай олди холос. Илҳомжон болта билан унинг чап қўлига зарба берди. Бундан қўрқиб кеттан Шоҳида қочмоқчи бўлиб, ийқилиб тушди. У ўзини ҳимоялаш учун оёқларини кўтарганди, ўтқир тиф ўнг оёғига келиб тегди. Яхшиямки, ичкаридан ўғли Аъзамжон чиқиб қолди. У амакиваччасининг қўлидаги болтага ёпиши. Аммо Илҳомжон қўлини силтади-ю унинг ҳам оёғига болта билан урди. Ўша чорда Шоҳиданинг додашини эшитиб чиқиб келган Нурали ва Фазилат уларни ажратиб олиши.

Яқинда жиноят ишлари бўйича Поп туман суди Илҳомжоннинг қилмишига яраса қонуний жазо тайинлади.

Айборд-ку тегишли жазосини олди. Бироқ воқеа тафсилотлари ҳар қандай кишини ўлашга, фикр-мулоҳаза юритишга чорлади. Аввал бошида Нурали кўчадаги мишишлар, ёлғон-яшик гапларга ишониб, укасини гижгижламаганда ушбу нохушлик содир бўлмаган бўларми? Қолаверса, Шоҳиданинг ҳам узоқ йиллар кек сақлаб юриши юятда ачинарли ҳол.

Хўш, бу билан у нимага эришди. Ҳеч нарсага.

Оқибатда икки оғанини оиласи үртасидаги муносабатларга дарз кетди. Ахир "тиф яраси тузалади, аммо тил яраси тузалмайди" деб бежиз айтишмаган.

**Элмурод ТУРДАЛИЕВ,
лейтенант.**

Хуршид СУЛТОНОВ.

**НАВБАТЧИЛИК
ҚИСМИ ХАБАРЛАРИ****БОЛТА КЎТАРГАН ЎГИЛ**

Оилада нималар бўлмайди, дейсиз. Бальзан, эр-хотин ёки ота-она ва фарзандлар ўртасида келишмовчилик келиб чиқишини кузатганимиз. Ахир турмушнинг мушти бор, деб бежиз айтишмайди-ку. Аммо боланинг отага тиф кўтариши сира ақлга тўғри келмайдиган ҳолат. Жиззах тумани Шариллоқ қишлоғидаги Т. Саидраҳмонлар хонадонида ана шундай воқеа рўй берди. Оилавий жанжал оқибатида жазавага тушган Диёр отасининг бошига болта билан уриб, жароҳат етказди. Жабрланувчи касалхонага ётқизилди, падари бузрукворига сунқасд қилган ўғил эса ушланди.

ЖАБРДИЙДА... ПЕНСИОНЕРЛАР

Ўлкамизда Наврўз кезаётган шу кунларда ҳар ким қариялар, ногиронлар ва бокувчисини йўқотганиларга баҳоли қудрат ёрдам бериш, саҳоват кўрсатишга ҳаракат қилаяпти. Аммо ана шундай қадриятимизни менсимайдиган, ҳатто оёқ ости килишга уринаётган нобакорлар учраб тургани ачинарлидир. Бинобарин, Самарқанд шаҳри Оғаҳий кўчасида яшовчи эр-хотин Сония ва Инсоф Зиганшинлар уйига кечаси икки босқинчи дера-за орқали бостириб кирди. Улар пенсионерларни пичоқ билан кўрқитиб, "LG" видеомагнитафони, 150 АҚШ доллари, сариқ металдан ясалган сирға ва узукни олиб кетдилар. Ички ишлар ходимлари ушбу босқинчиликни содир этишда гумон қилиб Қарши шаҳрилик, ишламайдиган Н. Фарҳодни кўлга олиши. Унинг шеригини ушлаш чоралари кўрилди.

ИНСОНИЙЛИКНИ УНУТИБ

Денов тумани Ш. Рашидов кўчасида баҳтсиз ҳодиса рўй берди. Номаълум ҳайдовчи эҳтиётсизлик оқибатида кўчада бораётган пиёда, Й. Охунбобоев номли ширкат хўжалигига яшовчи Тўлкин Кенжавни ўз машинасида уриб юборди. Ҳайдовчи жабрланувчи ни дарҳол касалхонага олиб борса бўларди. Аммо у инсонийликни унубтиб, жуфтакни ростлаб қолди. Т. Кенжав эса олган жароҳати туфайли касалхонада оламдан ўтди. Бундан хабар топган ички ишлар ходимлари қочок ҳайдовчининг изига тушишди. Кўп ўтмай у кўлга олинди. Ушбу жиноятни жабрланувчи билан бир хўжаликда яшовчи М. Дамин ўзининг "ВАЗ-2106" автомашинасида содир этгани аниқланди.

ДОЛЛАРФУРУШЛАР ҲИБСДА

Хукуқни муҳофаза қилиш идоралари ходимлари томонидан иқтисодиётимизга зарар келтиришга уринаётган кимсаларнинг пайини қирқиши, уларнинг қилмишини фош этиш учун барча чора-тадбирлар кўриляпти. Тошкент шаҳри Яккасарой туманида ўтказилган тезкор тадбир ҳам бунинг ёрқин мисолидир. Тадбир чогида С. Раҳимов тумани Талабалар шаҳарчасидаги ётоқоналардан бирида яшовчи, ишламайдиган Ш. Азизбек, Тошкент вилояти Қиброй тумани Салор шаҳарчасидан Р. Имомали, андижонлик Р. Акмал ва сурхондарёлик Р. Обиджонлар 3400 АҚШ долларини фуқаро С. Севарага сотаётгандаридан кўлга тушдилар. Долларфурушлар қилмишларига яраса жавоб беришади.

ДАЛАДАГИ БАХТСИЗ ҲОДИСА

Очиқ тан олиш керак, кейинги пайтда жойларда эскириб, муддати ўтиб кетган электр симларни алмаштиришга етарли даражада аҳамият берилмайди. Бу эса баъзан баҳтсиз ҳодисалар келиб чиқишига олиб келмокда. Тошкент вилояти Пискент туманидаги «Қирқизобод» ширкат хўжалиги худудидаги далада Салоҳиддин Ҳайиткулов мол бокиб юрган эди. Кутимагандаги шу жойдан ўтган электр сими узилиб кетиб, унинг устига тушди. Натижада энди ўн етти ёшни қаршилаган Салоҳиддинни ток уриб, воқеа жойида оламдан ўтди. Ушбу кўнгилсиз ҳодиса сабаблари аниқланади, албатта. Аммо бу эскирган электр симларни алмаштиришни хаёлларига келтирмаётган мутасадди раҳбарларга сабок бўлишини истардик.

ТИЛ ЯРАСИ

О ёғи

чиқиб қолибди-да манжалакининг!

Эртаси куни у ишдан ширакайф ҳолда қайtdi. Устига-устак уйда Нурали билан яна "битта"ни майдалашди. Улфатчилик якунида Абдумалик акасини "сир"дан воқиғи қилди.

Нуралининг кайфи тароқ эмасми, бир жаҳлига ўн жаҳл кўшилди. Уйига чиқиб бир зумда ҳовлини бошига кўтариб юборди.

– Ҳали мени лақиллатадиган бўлдингми? – деда Фазилатни юзига тарсаки торди.

– Жон хўжайин, ўлай агар, бунақа ишдан ҳазар қиласди.

Шунда нариги хонада ҳамма гапни ўшитиб турган Илҳомжон уларнинг олдига чиқди-да, жан-

2005 ЙИЛ – СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ЙИЛИ

ДАРМОНДОРИЛАР НЕГА КЕРАК?

Баҳорда кексалар тугул ёшлар ҳам ўзларини лоҳас сезишади. Кишининг уйқуси келади, боши оғрийди, диккатини йига олмайди. Эски дардлар қўзгайди. Нега? Бу сурункали чарчаш оқибатими? Йўқ, бу “илик узди”, яъни дармондорилар етишмайдиган палла. Агар организмимизга кўмаклашмасак, чинакамига касал бўлиб қолишимиз ҳеч гап эмас. Кишнинг охирларида танамиз ёз ва кузда жамғарган заҳираларини сарфлаб тутатади. Хўш, қайси дармондори нимага фойдали?

А дармондориси қўзни равшанлаштиради, терини юмшатади, силлиқлаштиради, модда алмашинувини мувофиқлаштиради, қаршилик қобилиягини оширади, болаларнинг ўсишига ёрдамлашади. А дармондориси етишмаса кўз хиралашади, шабқўрликка чалиниш мумкин, тери қуруқлашади. Гормонал ўзгаришлар юз

бериши эҳтимоли бор. Киши тез-тез шамоллайди, юкумли касалликларга чалинади. Сабзи, жигар (айниқса, мол жигари), тухум, сарёф, петрушка бу дармондорига бой.

В дармондорилари асаб тизимини мустаҳкамлаб, бош мия фаолиятини яхшилади, қаршилик қобилиягини ошириб, қон таркибини бойитади, шиллик парда-

ларни ҳимоялади, ичак, жигар, мушаклар ва бўғинлар учун жуда фойдали. В дармондориси тансиқ бўлганда киши тез чарчайди, тажанг бўлиб қолади, уйқуси бузилади, ақлий қобилияти пасаяди, жигар касалликлари ривожланади. Шиллик пардалар яллигланади, тери ва лаб курийди, кўз ачишади, соч тўкилади, ич қотади. Писта, донлар, дуккаклилар, мол жигари, лосос балиғи, тухум, пишлок ва сузма мазкур дармондорига бой манба ҳисобланади.

С дармондориси организмни инфекциялар ва онкологик касалликлардан ҳимоя қиласди, қон томирлари, шиллик пардалар, тишлар ва суюкларга фойдаси катта, эндокрин тизимига ёрдам беради, қариш жараёнини секинлаштира-

ди. С дармондориси етишмаса, киши тез-тез шамоллайди, тумовга чалинади. Жароҳатлар сеқин битади, арзимас зарбалардан ҳам эт қўкаради. Тери қуруқлашади, тишлар қимирлаб қолади, милклар яллигланади, қонайди. Киши чарчайди, асабийлашади. Пиёз, саримсоқ пиёз, карам, апельсин, лимон, петрушка ва шивит (уроп) С дармондорисининг кони.

Д дармондориси кальций ва фосфор алмашинувини мувофиқлаштиради, суккни мустаҳкамлаб, унинг ўсишига ёрдамлашади, қаршилик қобилиягини оширади. Д дармондорисига эҳтиёж сезилганда организм бўшашида, тез чарчайди. Болалар рахитга, катталар остеопорозга чалинади. Организм Д дармондорисига тўйини-

ши учун кўпроқ балиқ, тухум сарифи, оқ қўзиқорин, сарёф истеъмол қилиш керак.

Е дармондориси қаттиқ асабий зўри-қишиндан асрайди, оқсил, ёғ ва дармондориларнинг сингишига ёрдамлашади, жинсий безлар фаолиятини яхшилади. Е дармондориси камайиб кетса, мушаклар бўшашида, эндокрин ва асаб тизими фаолияти бузила-ди, киши пуштисиз бўлиб қолиши мумкин. Ўсимлик ёғи, ёнғок, писта, дон маҳсулотлари, дуккаклилар бу дармондорига бой бўлади.

ШИФОБАХШ ЎСИМЛИКЛАР

Бугун теварак-атрофда баҳор. Куёшга қараб бўй чўзаётган ям-яшил гиёхларнинг қанча-қанчаси факат гўзал бўлиб қолмасдан, шифобахш ҳамдир. Аждодларимиз қадим-қадимдан қишидан эсон омон чикқандан сўнг сумалак, ҳалим, кўк сомса, кўкат шўрва, кўк чучвара каби дармондорили таомлар истеъмол қилиб, “илик узди” дан сўнг кувватга кирганлар.

Шифобахш ўсимликлар факат дармондори бўлибигина қолмасдан, турли-туман хасталикларга ҳам даводир. Энди кўкламда йигиб олса бўладиган шифобахш ўсимликлар устида кисқача тўхталиб ўтмоқ-чимиз.

Юртимизда ўсадиган қуидаги шифобахш ўсимликлар баҳор фаслида йигила-ди: анжабор илдизи, анор пўстлоги, арслон қуйруқ пояс-

си, бешбарг илдизи, бўтакўз гули, бўйимодарон пояси, газакўт пояси, газандаёт барги, жағ-жағ ўти, еркўноқ илдизи, ёнғок пўстлоги, занжовул илдизи, зубтурум барги, иғир илдизи, исириқ пояси, кендирил илдизи, қовул илдизи, кўка гули, кўкўт илдизи, откулоқ барги, очамбити пояси, оқкурай илдизи, оқтут пўстлоги, рўян илдизи, сариқбош, сариқчой, сассиқалаф поялари, себарга гули ва барги, совунўт илдизи, соҳтакаштан пўстлоги, тикандарахт барги, тирнокгул гули, томирдори илдизи, торон илдизи, тутмагчагул гули, тухумак гулғунчasi, укроп (шивит), учма, чакамиқ поялари, чучумия илдизи, чўчкатикан пояси, ширач илдизи шохтара пояси, эрман барги, зогоза пояси, илдизи ва барги, янтоқ пояси ва илдизи, қашқарбеда пояси, қизил тасма ўти, қизғалдок гули, қора андиз илдизи,

қоқиўт пояси ҳамда илдизи ва бошқалар.

Шифобахш ўсимлик хомашёсини тайёрлашда қуидаги қоидаларга қатъий риоя қилиш керак: куртак ва пўстлоқни йигиши учун кесилган (буталанган) дарахт шохларидан фойдаланилади. Баргларнинг ҳаммаси сидириб олинмайди, айниқса, ёш баргларни қолдириш шарт. Ўсимликнинг поясидан дори тайёрламоқчи бўлсангиз, зинҳор илдизи билан суғириб олманг, балки юқори қисмини қирқиб (ўриб) олинг. Илдизлар қазиб олинганда ўсимликларнинг бир қисми (ёш ўсимликларнинг ҳаммаси), гулларнинг эса камида 20-25 фоизи қолдирилади. Ўсимликларнинг илдизи кавлаб олингач, ерни яхшилаб текислаб кўйинг. Шуни ёдда тутишимиз керакки, шифобахш ўсимликлар табиатнинг бизга ато этган бе-баҳо бойлигидир.

Инсон организми нафақат мукаммал, шу билан бирга мураккаб ҳамдир. Асосан умуртқали, баъзида умуртқасизларда ҳам учрайдиган ички секреция безлари бунга яққол мисол. Гарчи ушбу безлар кичик ўлчамга эга, организмда тарқалиши ҳам чегараланган бўлса-да, улар томонидан ишлаб чиқарилиб, лимфа ва қонга қўшиладиган шира таркибидаги биологик ўта фаол моддалар-гормонлар тирик организм фаолиятида мислсиз аҳамиятга эга. Улар организмда модда ва энергия алмашинувини мувофиқлаштиришда етакчи роль йўнашади.

ГОРМОНЛАР ТЎҒРИСИДА

Ички секреция безлари гипофиз (мия ортиғи), эпифиз (ғуддасимон без), қалқонсимон без, буйрак усти безлари, ошқозон ости бези, тухумдон (аёлларда), уруғон (эркакларда), тимус (айрисимон без), плацента (аёлларда) ва бошқалар киради.

Ички секреция безлари қуидаги гормонларни ишлаб чиқарадилар.

1. Гипофиз-вазопрессин (пешоб ажралшини идора этади). Окситоцин (шиллик мускуллар, айниқса, бачадон мускуларининг қисқаришини кучайтиради), соматотропин (ўтириувчи гормон), адренокортикотропин (буйрак усти бези фаолиятини кучайтиради), тиреотропин (қалқонсимон без фаолиятини кучайтиради), пропактин (аёлларда сут ишлаб чиқаршини кўпайтирувчи гормон), липотропин (ёғларнинг парчаланишини кучайтиради) ва бошқалар.

2. Қалқонсимон без-тиронсин (хужайралар фаолиятини кучайтиради), трийодтиронин (тироксинга қараганда тахминан беш баравар кучлироқ таъсир этади).

3. Қалқонсимон без олди безлари-паратиреоидин (организмда кальций ионлари алмашинувини идора этади).

4. Эпифиз(-ғуддасимон без)-мелатонин (терининг рангини идора этади).

5. Тимус(-айрисимон без)-тимозинлар (иммунитетни идора этади).

6. Ошқозон ости бези-инсулин (қанд моддаси алмашинувини идора этади), глюкагон (инсулинга акс таъсир этади).

7. Буйрак усти безлари - кортикостероид гормонлар (сув, туз ва азот алмашинувини идора этадилар), адrenaлин, норадреналин, дофамин (организмнинг кўзгалувчлик хусусиятларини кучайтирадилар).

8. Жинсий безлар - эркакларда - тестостерон, аёлларда - эстрон, эстрадиол, эстриол (жинсий ҳаётни идора этадилар).

Гормонларнинг меъёридан кўпроқ ёки камроқ ишлаб чиқарилиши оғир оқибатларга олиб келади. Гормонлар хасталикларини даволовчи шифокор эндокринологлар деярли барча касалхоналарда фаолият кўрсатади. Нафақат хасталикка чалингандар, балки соғлом кишилар ҳам улар билан мунтазам маслаҳатлашиб туришса, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

**Шотурсун УСМОНОВ,
доришинос.**

Турмуш чорраҳаларида

Бу йилги қиши жуда чўзилиб кетди. Баҳорнинг илик нафаси сезилиши билан кишилар қалбидағи губорлар ҳам арий бошлагани рост. Яна келинчаклар, қизлар саҳарда туриб, кўчаю ҳовлиларни супра бошлашди. Ширин ая билан сұхбатлашмаганимга ҳам анча бўлганди. Мана, бугун кечки салқинда ая билан яна сұхбатлашиб ўтирибмиз.

— Эҳ, ҳаммага ҳам қариган чоғида келини қўлидан чой ичиш, уйининг тўрида невараларини эркалашиб ўтириши насиб қилсин, — деди ая ҳовлида кўймаланиб юрган келининг қараб ва хўрсанини бўйди.

Ширин ая фарзандлари билан маҳалламизга кўчиб келганига кўп бўлганий ўйқ. Гапига таажжубланиб қараганимни кўриб ўз ҳикоясини бошлади.

— Ўғлим Илҳомjon ёлғиз ўғил бўлиб, егани олдида емагани кетида эди. Дадаси “ёлғиз ўғил, кўнгли ўқсимасин” деб, жуда эркин қўярди. Мактабга бориб-келганига хурсанд бўлиб ўқиши билан ҳеч қизиқиб кўрмабмиз. Мактабни битиргач, дадаси бир амаллаб институтга киришиб қўиди. Лекин Илҳомjon сўйган қизи борлиги ва фақат унга уйланишини айтди. Хуллас, ўғлимизни ўша қизга уйлантиридик. Аввал бошида ҳаммаси яхши эди. Келиним ўқитувчиликка ўқиган бўлиб, кўл-оёғи чаққонгина эди. Бирин-кетин икки неварали бўлдик. Лекин ўғлимнинг ўжарлиги, эркатойлиги ҳали ҳам қолмаган эди. Тўсатдан дадаси юрак хуружидан вафот этиб қолди. Бу айрилиқдан сўнг мен ҳам ўзимни анча олдириб

кўйдим. Илҳомjon борлиги, невараларим ёнимдалиги учун яна ўзимни тутиб олдим. Фақат ўғлимни тергайдиган дадаси энди ўйқ эди. Ўзи эрка, ўжар ўсан эмасми, кундан-кун янги қилиқ чиқара бошлади. Ҳар куни чошгоҳда чиқиб кетиб, эртаси тонг отай деганда масти ҳолда кириб келади, келинни калтаклайди. Дадасидан қолган унча-мунча нарсаларни сотиб, пулени ичиб, че-киб ҳавога совура бошлади. Хали ҳам қизларим тез-тез келиб ҳолимдан хабар олиб туришарди. На опасининг, на менинг тергашим, Илҳомjonга кор қиларди. Энг ёмони, келинга қийин бўлди. Кунда калтак ейди. Бир неча марта қир-

таклар зарбига чидай олмади — кетиб қолди. Шундай кунларнинг бирида тобим қочиб, ка-салхонага тушдим. У ерда ётибман-у, хаёлим невараларимда. Аммалари келиб хабар олиб туришади-ю, лекин уларнинг ҳам ўз рўзгори бор. Касалхонадан қайтганимда невараларимнинг каттаси умуман мактабга боришини ўғлиширган, саёқ болаларга кўшилиб кетган, иккичининг ҳам баҳолари пасайган эди. Ўғлим эса кунора ичиб келар, бир ишни бошлаб тезда ташлаб кетарди. Шунда ўғлимни яна уйлантироқчи бўлдим. Лекин унга ким ҳам тегарди? Икки келин кўрдим. Иккаласи ҳам ўғлимнинг калтакларига дош бера олмади. Бири

икки фарзанди бўла туриб, эрга тегиб кетди. Хайриятки, Илҳомjonнинг дадасини кўпчилик яхши биларди, хурмат қиларди.

Хуллас, ўйимизга учинчи марта келин туширидик. У иккала мурғакка меҳр берди, оқ ювиб, оқ таради. Невараларим ўқишлиарни тиклаб олишди, уни ойи дея бошлашди. Уйга файз кирди. Ўғлимни ҳам инсоф берди, шекилли, анча ўзгарди, ер олиб экин-тиқин қила бошлади. Тўғри, ҳали ичишни бутунлай ташлагани ўйқ. Лекин саёқ юришлару тўплонлар йўқолди. Менку келинни дуо қилишдан чарчамайман. Невараларимни ҳам ўз фарзандидай кўради. Ҳатто катта невараларнинг туғилган кунида барча синдошлару устозларини чакириб, зиёфат берди. Неварам жуда хурсанд бўлди. Эрини ҳам анча ўйла солди. Қўлиям бирам ширин, олдинги турмушида фарзандли бўлмаган. Худодан тилагим — шу келинганимга фарзанд ато этса. Ахир, бизга килган яхшиликлари учун бу дунёда ҳам муносаби муюкот олиши керак-ку! Ишқилиб, умридан барака топсин.

Янинг сўзларини эшитиб ўйга толдим. Аёл муқаддас зот, ирода, сабот соҳибаси. Яна шу нарсага амин бўлдимки, ёшларга болалигидан тўғри тарбия бериб бориш лозим. Уларни тергаб туриш, ўрнида эркалтиш, тўғри ўйла бошлаш ота-онанинг вазифасидир. Ахир, фарзандлар уларнинг юзи, давомчиси, қариган чоғида ғамхўри бўлишлари керак.

**Соҳиба РАҲМОНОВА,
талаба.**

НОҚОБИЛ ЎҒИЛ

ЁХУД УЧИНЧИ КЕЛИН

чиллама қорда яланг оёқ ўйига қочиб кетди. Калтаклашлар туфайли ҳомиласидан ажралди. Менинг ўғлашими, ялингандаримни ўғлим эшитмади ҳам. Охири келиним кетди. Барча юмушлар ўзимга қолди. Қариган чоғимда нон ёпаман, овқат қиласман. Ўжарлик қилиб невараларимнинг иккаласини ҳам олиб қолган Илҳомjonнинг улар билан иши ўйқ. Орада болаларга қийин бўлди.

Шу зайлда икки йил ўтди. Бир неча маротаба келинимни қайтаришга ҳаракат қилдим. Лекин у унамади. Кейинчалик келиним ҳақида ҳар хил мишишлар қулоқча чалина бошлади. Ўғлим бу гаплардан сўнг умуман у билан ярашиши рад этди. Невараларимни ўйлаб бир аёлни Илҳомjonга олиб бердик. Лекин бу келин ҳам кал-

Транспорт ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши, ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник

**Хамидхон
НАБИХОНОВНИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан мархумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Тошкент шаҳар Чилонзор тумани ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби туман ИИБ ЖКК ва УЖККБ тезкор вакили, капитан Н. Одиловга падари бузруквори

УЗОҚБОЙ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Транспорт ИИБ раҳбарияти, шахсий таркиби ва фахрийлар кенгаши, ички ишлар идоралари фахрийси, истеъфодаги подполковник

**Хамидхон
НАБИХОНОВНИНГ**

вафот этганлиги муносабати билан мархумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Тошкент шаҳар Чилонзор тумани ИИБ раҳбарияти ва шахсий таркиби туман ИИБ ЖКК ва УЖККБ тезкор вакили, капитан Н. Одиловга падари бузруквори

УЗОҚБОЙ отанинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдирадилар.

Қилмиш-қидирмиш

Андижон шаҳридаги олий ўқув юртларнинг бирида таҳсил олаётган Музаффар Асқаров дўстининг рангли принтерли компьютерини бир ой мўддатга фойдаланиш учун олиб, қариндошининг бўш уйига олиб келди. Компьютер эгаси эса дўстининг ниятидан бехабар 50 минг сўм эвазига бир ой мўхлатга бериб юборди.

Маълумки, соҳта пул ясашнинг ўзи бўлмайди. Шу боис Музаффар вояга етмаган қариндоши Камолиддинни шерик қилди. У академик лицейнинг 2-босқич талабаси бўлиб, Музаффарнинг таклифида дарров розилик берди.

Улар Андижон шаҳридаги “Жаҳон бозори”дан Финляндияда ишлаб чиқарилган бир таҳлам қофоз сотиб олишди. Соҳта пул ясаш учун барча хомашёларни таҳт қилган “ишбилармонлар” ўзларига намуна сифатида 1000 сўмликдан 2-3 дона чиқарип, ҳақиқийси билан таққослашиб кўриши.

— Деярли фарқи ўйқ, — деди Камолиддин хурсанд бўлиб, — мана, энди ошиғимиз олчи бўлади.

Улар шу тариқа 1000 сўмликдан 1000 дона ясайди.

— Энди буларни муомалага киритишмиз зарур, — деди Музаффар. — Лекин бирортаси билб қолса, ҳолимизга вой деявер.

— Бунинг ўйли осон, — далда берди Камолиддин. — Мол бозорига борамиз. Одамлардан айтган пулига мол-кўйлар сотиб оламида, бошқаларга беш-ён минг сўм арzonроққа пуллаб юборамиз.

Унинг бу таклифи Музаффарга маъкул келди. Улар 890 минг сўм соҳта пулни сумкага жойлаб, мол бозорига ўйлаб олишди.

“Харидорлар” соғин сигирини сотмоқчи бўлиб турган 35-40 ёшлар атрофидаги киши билан узок баҳолашибди. Ниҳоят 400 минг сўм сўраб турган сигир эгасини 375 минг сўмга кўндиришибди. Улар молни олишди-ю бозордан чиқиб, тезрок кетиш пайига тушишибди. Пулни санаб олаётган мол эгасининг бармоқларига пуллардаги бўёқнинг ранги чиққанидан шубҳаланиб, зудлик билан бу ҳақида ички ишлар ходимларига хабар қилди. Ўзларича мол эгасини чув туширидик, деб ўйлаган фирибгарлар манзилларига етмасдан далилий ашёлар билан кўлга олиндилар. Уларнинг ўйларидан пул босиб чиқарувчи дастгоҳ, 84 дона соҳта 1000 сўмликлар топилди.

Уларнинг бу қилмиши суд томонидан кўриб чиқилиб, М. Асқаров 6 йилга озодликдан маҳрум этилди. Вояга етмаган К. Мадҳалилов эса 3 йил синон муддати билан жазодан озод қилинди.

Булоқбошилик Зиёд Содиков ҳам соҳта пул ясовчилардан бири эди. Бу олий маълумотли мухандис-технolog, уч-тўрт йил таълим муассасаларида ишлади. Кейинчалик эса компьютерни олиб сотиш билан шугуллана бошлади. Тошкент шаҳридан сотиб олган рангли принтерли компьютернинг бошқа мосламалари ҳам борлиги Зиёднинг фикрини ўзgartириб юборди.

Мазкур компьютер ёрдамида намуна учун 94 та 200 сўмлик пулларни чиқарди ҳамда шаҳардаги савдо дўконларига осонликча ўтказиб юборди. Яна 574 та 1000 сўмлик ясаб, шулардан 33 тасини муомалага киритишга эришибди. Лекин Зиёд Содиковнинг бу уддабуронлиги узок давом этмади. У 397 дона соҳта купораларни ўтказаётганда ушланди.

Мазкур ишни кўриб чиқкан жиной ишлар бўйича Андижон шаҳар суди Зиёд Содиковни ҳам бу йилга озодликдан маҳрум этиш ҳақида хукм чиқарди.

**Ботиржон ИМИНОВ,
кадта лейтенант.**

БЕДАРАК ЙЎҚОЛГАН

Самарқанд вилоят Пастдарғом тумани ИИБ томонидан 1990 йилда туғилган **Бекзод Фарҳодович РАҲМАТУЛЛАЕВ** қидиримоқда. У 2005 йил 11 март куни уйидан чиқиб кетиб, қайтиб келмаган.

Белгилари: бўйи 155-160 см, оғиздан келган, юзи чўзиқроқ, сочи, қоши қора, кўзининг қорачиги сарғиш.

Кийимлари: эгнида оқ рангли кўйлак, қора рангли шим, кулранг жемфер, оёғида калиш бўлган.

Б. Раҳматуллаевни кўрган ёки қаердалигини билгандардан яқин орадаги ички ишлар бўлимига хабар беришларини сўраймиз.

Баҳор келиши билан иш болалайди. Катталар далага, болалар эса кўй-молларини олиб, дарё этагига йўл олишади. Кўзичокларнинг онаси атрофида дикир-дикир ўйнашлари-ю оналарини эмишлиари кишига ўзгача завқ-шавқ бағишлайди. Тушгача ўқувчи, кейин чўпонлик қилаётган болалар ўйин билан овора бўлиб кўйларини йўқотиб кўйишиди.

— Яна Ҳаким "ваҳший"-нинг молхонасида бўлса керак, — деди Мурод.

— Олдиндан айтиб кўяй, бу гал мен бормайман. Ўтган сафар калтакдан ўлаёздим, — деди ийғламсираб Рашид.

— Мен борақолай, — деди Расул.

— Сен ҳали Ҳаким акани яхши билмайсан. Дадамларнинг айтишича, ўзи ёмон одам эмас, лекин ниҳоятда қаттиқўй эмиш. Томорқасига мушикми, кучукми, кўйми, молми, нима тушишидан катъи назар, сўраб ўтирасдан пакиллатиб отиб ташлайвераркан. Ўки ту-

«ШУМ БОЛА»ГА ТАҚЛИД

габ қолган пайтда молқўйларни қўрага қамаб, олдин излаб келган эгасини, кейин жониворларни аямасдан саваларкан. Ўтган йили фермер бўлди. Биз мол-кўй боқаётган мана шу ерлар, ҳатто заҳкашлар, анави кўл ва дамбалар ҳам уники эмиш, — деди Ҳайдар қўли билан узоқларни кўрсатиб.

— Шунинг учун ҳам уни ваҳший дейишарканда, — кулди Расул ва чўпон таёгини елкасига олиб, давом этди. — Ҳечқиси йўқ бошга тушганини кўрармиз.

...Беш-олти чақиримлик масофани босгунча Расул терлаб кетди. Ҳакимнинг молхонасига етиб келганида оёғида базўр турарди.

— Ҳаммаси сеникими? — оҳиста сўради Ҳаким.

— Йўқ. Ўртоқларимни

ки ҳам бор, — деди Ра-

сул ҳассага сўяниб.

— Сенлар кўй боқиша-

эмас, мазза қилиб копток ўйнашга келасанлар. Акс ҳолда кўй нинамидики, бир зумда йўқолиб қолса, — дарғазаб бақирди Ҳаким ва боланинг юзига бир шапалоқ тушириди. Сенларнинг

даги катта ариқда молиниз чўкиб ўлмаганида биз фафлатда қолмас эдик, — деди бола бақириб.

— Жиннимисан, сув йўқ ариқда қанақасига мол чўкиб ўлади?

— Ўт кетгандан кейин

ўйинқароқлигинг туфайли мол-кўйлар фамлаб кўйган бедаларим, силюс, жўхориларимни еб кетишапти.

— Агар шийпон орқаси-

ариқа сув ҳайдашди-да.

— Нималар деб валди-раяпсан, қанақа ўт, каерга тущди? — шошганидан тез бидирлади Ҳаким.

— Шийпонга ўт тущди,

— деди бола бурнини тортиб.

— Точний томинг кетган сан боланинг. Ахир шийпонда газ, ён-атрофида хонадон бўлмаса. Қанақасига ўт кетади?

— Тракторингизнинг тутун чиқарадиган жойидан учқун чиқиб, шийпон томидаги қамишга тушди, кейин қамиш бир зумда ёниб кетди. Сув ташиш учун дарё узоқ. Кимdir югуриб бориб токли насосни улаб келди. Ўтни амаллаб ўчирдилар. Биз ҳам қарашиб турдик. Бирдан сув тошиб ҳамма ерларингизни босбис кетди.

— Аҳмоқлар, лапашанглар, экинга тайёр қилиб қўйган ерларни расво қилишибди, — асабий сўкина бошлади Ҳаким.

— Айб молда экан. У ўтлаш учун ариқа тушган, сув келганида кувурга тикилиб қолган.

— Нималар ёнди?

— Шийпон ҳам ёнди,

яントоқдан фамлаб кўйилган фарам ҳам ёнди. Жийдалар тагида боғлиқ турган тўртта буқа куйиб кул бўлди, — деди Расул кўзига ўш олиб.

— Ҳай, шумқадам, эсинг жойидами ўзи?! Шийпондан анча олисадиги молларга қанақасига ўт кетади? Мажолосиз чўккалади Ҳаким.

— Аксига олиб, насос ёнбошлаб қолди, худди чақмоқ чақандай часурчусур қилди-ю, сим узилиб тушди. Бечора буқалар "мў-ў-ў" дейишга ҳам ултурмай кўмирга айланнишиди.

Ҳакимнинг вујуди титради, лаблари пирпир учди. Отилишга шайланган ички ҳайқириқ бўғзига тикилиб, кўзининг қорачиклари фирғир айланаб, хушини ўқотди...

Бу воеа фермерлар ўюшмаси йигилишида қаҳ-қаҳа отганча эсланиб, дарё ташлаб кетган ерлар ялов учун ажратилди.

Бундан, айниқса, болалар жуда хурсанд бўлишиди.

Дурдибоя.
ХУДОЙШУКУРОВ.

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар
Маҳкамасининг Фармойишига асосан шу йил

1 АПРЕЛДАН 1 МАЙГА

кадар республикамиз худудида

«ХАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ОЙЛИГИ»
үтказилади. Шу муносабат билан Давлат йўл
харакати хавфсизлиги хизмати ходимлари
Сизларни ушбу хайрли тадбирда фаол иш-
тирок этиб, йўл харакати қоидаларига қатъ-
ий амал қилишингизни сўрайди.

Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЙХХБ.

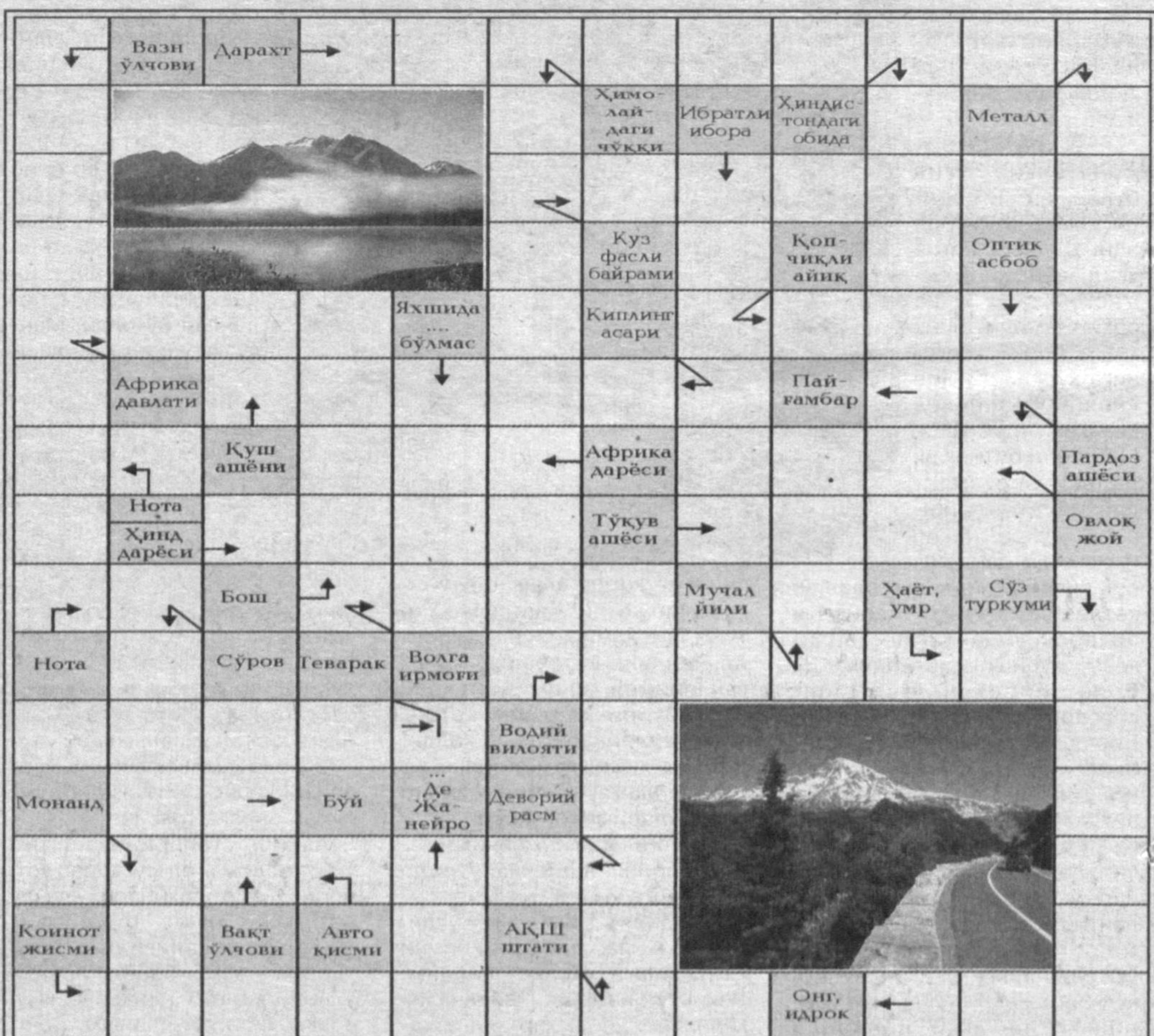
**Ўзбекистон «Динамо» жисмоний
тарбия ва спорт жамияти қошида
куйидагилар фаолият қўрсатяпти:**

- тренажёр зали
- шейпинг гурухи(аёллар учун)
- саломатликни тиклаш тиббий маркази
- музлаткич, кондиционер ва ёзув машинкалари(механик)-ни созлаш
- ипакдўзлик
- автоустахона
- спорт моллари дўкони

Хизмат ҳақини пул ўтказиш орқали ёки нақд пул билан тўлаш мумкин.

Манзил: 70007. Тошкент шаҳри Пушкин май-
дона "Динамо" ўйингоҳи.

Мурожаат учун телефонлар:
67-92-87, 67-93-27.

ЎТГАН СОНДА БЕРИЛГАН СКАНВОРДНИНГ ЖАВОБЛАРИ

ЭНИГА: Булбул. Юлдуз. Уйланиш. Одил. Чинор. Амр. Елкан. Ҳал. Даشت. Сули. Трио. Машриқ. Чаро.

Бўйига: Байрам. Нитроглицерин. Ишчи. Криолит. "Ювентус". Шол. Ақча. Накл. Зина. Уламо. Динамика. Расамад. Азим. Ҳалол. Иш. Нуроний. Фирма. Боту. Акс. Қаров. Литий. Ун. Пода.